

«Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына сәйкес арнайы мақсаттағы аудиттелмеген Жеке қаржылық ақпарат

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы жағдай бойынша

"Соколов-Сарыбай тау-кен байыту өндірістік бірлестігі" акционерлік қоғамы 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға және жағдай бойынша арнайы мақсаттағы аудиттелмеген жеке қаржылық ақпарат

Дайындық негізі

Осы есептегі пайда мен шығындар туралы есеп және бухгалтерлік баланс компанияның қаржылық ақпаратын көрсетеді және тиісті заңнамада көрсетілгендей талаптарды қанағаттандыруға арналған.

Осы есепте қамтылған қаржылық ақпарат Компанияның қаржылық есептілігін дайындау негіздерін қолдана отырып дайындалған.

Пайдалар мен шығындар туралы есеп және бухгалтерлік баланс жоба болып табылады және жылдық және аудиторлық рәсімдерді жүргізу нәтижесінде өзгеруі мүмкін. Осы есепте қамтылған қаржылық ақпарат аудиттелмеген.

Құны: 15 сәуір 2024 жыл.

**АҚ «ССКӨБ»
Бас бухгалтері
Фесенко Л.А.**

Аудиттелмеген Жеке Бухгалтерлік баланс есептік кезең 2023 жыл

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта

Әкімшілік деректер нысанының индексі: №1-Б (баланс)

Мерзімділігі: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Әкімшілік деректер нысанын ұсыну мерзімі: жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсініктеме «Бухгалтерлік баланс» әкімшілік деректерін жинауға арналған нысанға қосымшада келтірілген

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Баптың атауы	Жол коды	мың теңгеде	
		Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
АКТИВТЕР			
I. Қысқа мерзімді активтер:			
Ақша қаражаты және оның баламалары	010	27,244,243	22,215,161
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы активтері	011	28,667	1,763
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржы активтері	012	-	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қысқа мерзімді қаржы активтері	013	-	-
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	014	-	-
Өзге қысқа мерзімді қаржы активтері	015	575,264	42,687
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	016	86,781,091	83,270,728
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	017	5,155,986	1,848,102
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	018	-	-
Ағымдағы табыс салығы	019	3,694,634	34,373
Қорлар	020	64,435,081	109,615,034
Биологиялық активтер	021	-	-
Өзге қысқа мерзімді активтер	022	25,130,100	16,790,781
Қысқа мерзімді активтердің жиыны (010 жолдан 022 жолды қоса алғанда сомасы)	100	213,045,066	233,818,629
Сатуға арналған активтер (немесе шығатын топтар)	101	122,609	122,609
II. Ұзақ мерзімді активтер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	110	2,217,471	4,750
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржы активтері	111	-	-
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін ұзақ мерзімді қаржы активтері	112	37,295,746	28,240,190
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	113	-	-
Бастапқы құны бойынша ескерілетін Инвестициялар	114	108,524,834	108,524,834
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар	115	-	-
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	116	4,281,117	5,464,430
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	117	-	-
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	118	66,630	-
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119	-	-

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
аудиттелмеген Жеке бухгалтерлік баланс

мың теңгеде

Баптың атауы	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
Инвестициялық мүлік	120	2,942,315	2,842,469
Негізгі құралдар	121	149,644,972	150,267,524
Пайдалану құқығы нысанындағы актив	122	1,896,053	2,033,397
Биологиялық активтер	123	-	-
Барлау және бағалау активтері	124	-	-
Материалдық емес активтер	125	943,241	877,564
Кейінге қалдырылған салық активтері	126	-	-
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	127	98,280,359	97,759,699
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны (110 жолдан 127 жолды қоса алғанда сомасы)	200	406,092,738	396,014,857
Баланс (100 жол + 101 жол + 200 жол)		619,260,413	629,956,095
МІНДЕТТЕМЕ ЖӘНЕ КАПИТАЛ			
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	210	16,549,716	4,495,946
Пайда немесе шығын арқылы өділ құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	211	-	-
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	212	-	-
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	213	5,938,431	972,183
Қысқа мерзімді сауда және өзге де несиелік берешек	214	87,703,184	79,465,575
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	215	479,158	687,725
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216	-	7,682,780
Жұмыскерлерге сыйақы	217	6,669,520	7,429,949
Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек	218	547,737	532,250
Сатып алушылардың шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелері	219	26,494,458	343,067
Мемлекеттік субсидиялар	220	-	-
Төлеуге дивидендтер	221	1,257,263	1,263,689
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	222	7,513,756	6,250,642
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиынтығы (210 жолдан 222 жолды қоса алғанда сомасы)	300	153,153,223	109,123,806
Сатуға арналған шығатын топтардың міндеттемелері	301	-	-
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	310	251,705,399	268,277,120
Пайда немесе шығын арқылы өділ құны бойынша бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	311	-	-
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	312	-	-
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	313	31,048,188	5,839,924
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де несиелік берешек	314	17,779	329,118
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері	315	10,475,905	11,914,697
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	316	11,539,941	13,797,382
Жұмыскерлерге сыйақы	317	1,361,208	1,753,605
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді берешек	318	1,058,030	1,436,393
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	319	-	-
Мемлекеттік субсидиялар	320	-	-
Басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер	321	-	-

Нысан №1-Б (баланс) (жалғасы)

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
аудиттелмеген Жеке бухгалтерлік баланс

Баптың атауы	Жол коды	мың теңгеде	
		Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басына
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиынтығы (310 жолдан 321 жолды қоса алғанда сомасы)	400	307,206,450	303,348,239
V. Капитал			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	9,028,778	9,028,778
Эмиссиялық кіріс	411	-	-
Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	412	-	-
Басқа жиынтық табыстың компоненттері	413	(259,713)	(520,363)
Бөлінбеген пайда (жабылмаған шығын)	414	150,131,675	208,975,635
Басқа капитал	415	-	-
Меншік иелеріне жатқызылатын капитал жиыны (410 жолдан 415 жолды қоса алғанда сомасы)	420	158,900,740	217,484,050
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	421	-	-
Барлық капитал (420 жол + 421 жол)	500	158,900,740	217,484,050
Баланс (300 жол + 301 жол + 400 жол + 500 жол)		619,260,413	629,956,095

Басшы Напольских Сергей Александрович
(тегі, аты, әкесінің аты)

(қолы)

Бас бухгалтер Ресанко Людмила Алексеевна
(тегі, аты, әкесінің аты)

(қолы)

Пайда мен шығын туралы аудиттелмеген Жеке есеп есепті кезең 2023 жыл

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта

Әкімшілік деректер нысанының индексі: №2-ОПУ

Мерзімділігі: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Әкімшілік деректер нысанын ұсыну мерзімі: жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсініктеме «Пайда мен шығын туралы есеп» әкімшілік деректерін жинауға арналған нысанға қосымшада келтірілген

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

Көрсеткіштер атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Өткен кезең үшін
Тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді өткізуден түсетін түсімдер	010	394,579,847	422,635,371
Өткізілген тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	011	345,191,790	257,068,259
Жалпы пайда (шығын) (010 жол - 011 жол)	012	49,388,057	165,567,112
Өткізу бойынша шығыстар	013	16,147,845	6,980,389
Әкімшілік шығыстар	014	17,232,302	25,408,099
Операциялық пайда (залал) жиыны (+/- 012-ден 014-ке дейінгі жолдар)	020	16,007,910	133,178,624
Қаржылық кірістер	021	48,644,330	146,262,275
Қаржылық шығыстар	022	112,073,309	67,304,056
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	023	-	-
Басқа кірістер	024	7,268,040	6,268,404
Өзге де шығыстар	025	14,406,296	10,876,381
Салық салынғанға дейінгі пайда (залал) (+/- 020-025 жолдар)	100	(54,559,325)	207,528,866
Табыс салығы бойынша шығыстар (-) (кірістер +))	101	(4,284,635)	(44,448,354)
Салық салынғаннан кейінгі жалғасатын қызметтен пайда (залал) (100 жол + 101 жол)	200	(58,843,960)	163,080,512
Тоқтатылған қызметтен салық салынғаннан кейінгі пайда (залал)	201	-	-
Бір жылдағы пайда (200 жол + 201 жол) мыналарға қатысты:	300	(58,843,960)	163,080,512
бас ұйымның меншік иелері		-	-
бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі		-	-
Өзге де жиынтық кіріс, барлығы (сомасы 420 және 440):	400	260,650	(434,242)
оның ішінде:			
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борштық қаржы құралдарын қайта бағалау	410	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	411	-	-
кейінге қалдырылған салыққа табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістің өері	412	-	-

мың теңгеде

Көрсеткіштер атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Өткен кезең үшін
ақша ағындарын хеджирлеу	413	-	-
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	414	-	-
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	415	-	-
өзге де жиынтық табыстың өзге де компоненттері	416	-	-
пайданың (залалдың) құрамында қайта жіктеу кезінде түзету	417	-	-
басқа жиынтық табыс компоненттерінің салықтық әсері	418	-	-
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктеуге жататын басқа да жиынтық табыстың жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (410-418 жолдар сомасы)	420	-	-
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	432	-	-
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (залалдар)	433	325,812	(542,802)
басқа жиынтық табыс компоненттерінің салықтық әсері	434	(65,162)	108,560
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау	435	-	-
Кейінгі кезеңдердегі кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктеуге жатпайтын басқа да жиынтық табыс жиынтығы (пайдаға салынатын салықты шегергенде) (431-ден 435-ке дейінгі жолдар сомасы)	440	260,650	(434,242)
Жалпы жиынтық табыс (300 жол + 400 жол)	500	(58,583,310)	162,646,270
Мыналарға жататын жалпы жиынтық табыс:		-	-
бас ұйымның меншік иелері		(58,583,310)	162,646,270
Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі		-	-
Акцияға пайда	600	-	-
оның ішінде:			
Акцияға базалық пайда:		-	-
жалғасып жатқан қызметтен		-	-
тоқтатылған қызметтен		-	-
Акцияға бөлінген пайда:		-	-
жалғасып жатқан қызметтен		-	-
тоқтатылған қызметтен		-	-

Chun

**Ақша қаражатының қозғалысы туралы аудиттелмеген Жеке есеп (жанама әдіс))
есепті кезең 2023 жыл**

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта

Әкімшілік деректер нысанының индексі: №4-ДДС-К

Мерзімділігі: жылдық

Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар

Әкімшілік деректер нысанын ұсыну мерзімі: жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей

Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсініктеме «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп (жанама әдіс))» әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанға қосымшада келтірілген

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде

Көрсеткіштер атауы	Жол коды	Есептік кезең үшін	Өткен кезең үшін
I. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
(Шығын)/салық салынғанға дейінгі пайда	010	(54,559,325)	207,528,866
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің амортизациясы және құнсыздануы	011	28,378,910	24,331,144
Гудвилдің құнсыздануы	012	-	-
Сауда және басқа да дебиторлық берешектің құнсыздануы	013	668,662	4,429,728
Сатуға арналған шығындарды шегергендегі әділ құнға дейін сатуға арналған активтердің (немесе шығарылатын топтың) құнын есептен шығару	014	-	-
Негізгі құралдардың шығуынан болған шығын (пайда)	015	19,175	(86,260)
Инвестициялық мүлктен шығын (пайда)	016	-	-
Қарыздарды мерзімінен бұрын өтеуден болған залал (пайда)	017	-	25,002,918
Пайда мен шығындар туралы есеп арқылы түзетумен әділ құны бойынша көрсетілетін басқа да қаржы активтерінен болған залал (пайда)	018	-	9,807,425
Қаржыландыру бойынша шығыстар (кірістер)	019	63,954,767	(114,000,597)
Жұмыскерлерге сыйақы	020	5,246	44,946
Үлестік құралдармен сыйақылар бойынша шығыстар	021	-	-
Кейінге қалдырылған салықтар бойынша кіріс (шығыс)	022	-	-
Іске асырылмаған оң (теріс) бағамдық айырма	023	564,140	(1,415,503)
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы ұйымның үлесі	024	-	-
Жалпы жиынтық пайданы (залалды) басқа да ақшалай емес операциялық түзетулер	025	1,136,426	1,505,992
Жалпы жиынтық пайданы (залалды) түзету жиынтығы, барлығы (+/- 011-ден 025-ке дейінгі жолдар)	030	94,727,326	(50,380,207)
Қорлардағы өзгерістер	031	44,499,244	(57,148,356)
Резервтің өзгеруі	032	-	-
Сауда және басқа дебиторлық берешектегі өзгерістер	033	(17,703,238)	16,158,271
Сауда және өзге де несиелік берешектегі өзгерістер	034	50,382,761	1,623,551
Салықтар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер бойынша берешектегі өзгерістер	035	2,109,286	(2,096,680)
Басқа қысқа мерзімді міндеттемелердегі өзгерістер	036	-	-

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

Ақша қаражатының қозғалысы туралы аудиттелмеген Жеке есеп (жанама әдіс)
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

мың теңгеде			
Көрсеткіштер атауы	Жол коды	Есептік кезең үшін	Өткен кезең үшін
Операциялық активтер мен міндеттемелер қозғалысының жиынтығы, барлығы (+/- 031-ден 036-ға дейінгі жолдар)	040	79,288,053	(41,463,214)
Төленген сыйақылар	041	(2,556,925)	(7,077,840)
Алынған сыйақылар	042	606,804	11,409,888
Төленген табыс салығы	043	(18,829,882)	(78,093,783)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010 жол + / - 030 жол +/- 040 жол + / - 041 жол +/- 042 жол +/- 043 жол)	050	98,676,051	41,923,710
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (жолдар сомасы 061 по 071)	060	25,524,065	764,928,384
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сату	061	1,868,517	857,848
материалдық емес активтерді сату	062	-	-
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сату	063	-	-
басқа ұйымдардың (еншілес ұйымдардан басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін іске асыру	064	-	-
басқа ұйымдардың үлестік құралдарын сату	065	-	-
еншілес ұйымдарды бақылауды жоғалтқан кезде өтеу	066	-	-
ақшалай салымдарды алып қою	067	18,052	2,755,264
басқа да қаржы активтерін сату	068	-	-
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен	069	-	-
алынған дивидендтер	070	1,126,320	209,124
Алынған сыйақылар	071	-	-
өзге де түсімдер	072	22,511,176	761,106,148
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (081 жолдан 091 жолды қоса алғанда сомасы)	080	90,779,938	336,360,224
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу	081	46,783,926	43,775,988
материалдық емес активтерді сатып алу	082	448,129	921,751
басқа да ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	083	-	-
басқа ұйымдардың (еншілес ұйымдардан басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерлікке қатысу үлестерін сатып алу	084	18,808,378	2,742,347
басқа ұйымдардың үлестік құралдарын сатып алу	085	-	-
еншілес ұйымдарды бақылауды сатып алу	086	-	-
ақшалай салымдарды орналастыру	087	12,410	3,344,018
өзге қаржы активтерін сатып алу	088	-	-
қарыздар беру	089	24,727,095	285,576,120
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен	090	-	-
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	091	-	-
басқа төлемдер	092	-	-
3. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (060 жол-080 жол)	100	(65,255,873)	428,568,160
III. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (111 жолдан 114 жолды қоса алғанда сомасы)	110	53,002,500	144,560,467
оның ішінде:			
акциялар мен басқа да қаржы құралдарының эмиссиясы	111	-	-
қарыздар алу	112	53,002,500	144,560,467

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

Ақша қаражатының қозғалысы туралы аудиттелмеген Жеке есеп (жанама әдіс)
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Көрсеткіштер атауы	Жол коды	мың теңгеде	
		Есептік кезең үшін	Өткен кезең үшін
алынған сыйақылар	113	-	-
Өзге де түсімдер	114	-	-
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (121 жолдан 125 жолды қоса алғанда сомасы)	120	79,511,271	660,885,151
оның ішінде:			
Қарызды өтеу	121	79,048,274	106,836,254
сыйақыны төлеу	122	-	-
дивидендтер төлеу	123	6,426	550,038,331
меншік иелеріне ұйымның акциялары бойынша төлемдер	124	-	-
басқа да шығарулар	125	456,571	4,010,566
3. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы (110 жол-120 жол)	130	(26,508,771)	(516,324,684)
4. Валюталардың айырбастау бағамдарының теңгеге әсері	140	(1,882,325)	(2,030,475)
5. Ақша қаражаттарының баланстық құнының және олардың баламаларының өзгеруінің әсері	150	-	-
6. Ақша қаражатының ұлғаюы +/- азаюы (050 жол +/- 100 жол +/- 130 жол +/- 140 жол +/- 150 жол)	160	5,029,082	(47,863,289)
7. Есепті кезеңнің басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	170	22,215,161	70,078,450
8. Есепті кезеңнің соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	180	27,244,243	22,215,161

Басшы Напольских Сергей Александрович

(тегі, аты, әкесінің аты)

(қолы)

Бас бухгалтер Фесенко Людмила Алексеевна

(тегі, аты, әкесінің аты)

(қолы)

Капиталдағы өзгерістер туралы аудиттелмеген Жеке есеп есепті кезең 2023 жыл

Ұсынылады: қаржылық есептілік депозитарийіне бағдарламалық қамтамасыз ету арқылы электрондық форматта
Әкімшілік деректер нысанының индексі: № 5-ИК
Мерзімділігі: жылдық
Ақпаратты ұсынатын тұлғалар тобы: қаржы жылының нәтижелері бойынша жария мүдделі ұйымдар
Әкімшілік деректер нысанын ұсыну мерзімі: жыл сайын есепті жылдан кейінгі жылдың 31 тамызынан кешіктірмей
Ескертпе: есепті толтыру бойынша түсініктеме «Капиталдағы өзгерістер туралы есеп» әкімшілік деректерді жинауға арналған нысанға қосымшада келтірілген
Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Компоненттердің атауы	Жол коды	Меншік иелеріне жататын Капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиондық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық кірістің компоненттері	Бөлінбеген пайда	Басқа капитал		
Өткен жылдың 1 қаңтарына Сальдо	010	8,785,200	-	-	(86,121)	595,901,716	-	-	604,600,795
Есеп саясатындағы өзгеріс	011	-	-	-	-	-	-	-	-
Қайта есептелген сальдо (010 жол +/- 011 жол)	100	8,785,200	-	-	(86,121)	595,901,716	-	-	604,600,795
Жалпы жиынтық табыс, барлығы (210 жол + 220 жол):	200	-	-	-	(434,242)	163,080,512	-	-	162,646,270
Жыл ішіндегі пайда (залал)	210	-	-	-	-	163,080,512	-	-	163,080,512
Өзге де жиынтық кіріс, барлығы (221-ден 229-ға дейінгі жолдар сомасы):	220	-	-	-	(434,242)	-	-	-	(434,242)
оның ішінде:									

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

Капиталдағы өзгерістер туралы аудиттелмеген Жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Компоненттердің атауы	Жол коды	Меншік иелеріне жататын Капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық кірістің компоненттері	Бөлінбеген пайда	Басқа капитал		
басқа жиынтық кіріс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегере отырып)	221	-	-	-	-	-	-	-	-
басқа жиынтық кіріс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	222	-	-	-	-	-	-	-	-
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	223	-	-	-	-	-	-	-	-
үлестік қатысу өдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	224	-	-	-	-	-	-	-	-
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (залалдар)	225	-	-	-	(434,242)	-	-	-	(434,242)
кейінге қалдырылған салыққа табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістің әсері	226	-	-	-	-	-	-	-	-
ақша ағындарын хеджирлеу (салық тиімділігін шегергенде)	227	-	-	-	-	-	-	-	-
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	228	-	-	-	-	-	-	-	-

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

Капиталдағы өзгерістер туралы аудиттелмеген Жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Компоненттердің атауы	Жол коды	Меншік иелеріне жататын Капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Баққа жиынтық кірістің компоненттері	Бөлінбеген пайда	Баққа капитал		
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	229	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310 жолдан 318 жолдың сомасы):	300	-	-	-	-	(549,999,970)	-	-	(549,999,970)
оның ішінде:									
Жұмыскерлерге акциялармен сыйақы беру:	310	-	-	-	-	-	-	-	-
оның ішінде:									
жұмыскерлер қызметінің құны		-	-	-	-	-	-	-	-
жұмыскерлерге акциялармен сыйақы беру сұлбасы бойынша акциялар шығару		-	-	-	-	-	-	-	-
жұмыскерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда		-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің жарналары	311	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	312	-	-	-	-	-	-	-	-
Бизнесі біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	313	-	-	-	-	-	-	-	-
Айырбасталатын құралдардың үлестік компоненті (салық тиімділігін егерегенде)	314	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивидендтерді төлеу	315	-	-	-	-	(549,999,970)	-	-	(549,999,970)
Меншік иелерінің гайдасына өзге де бөлу	316	-	-	-	-	-	-	-	-

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

Капиталдағы өзгерістер туралы аудиттелмеген Жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Компоненттердің атауы	Жол коды	Меншік иелеріне жататын Капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Қарылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құрамдар	Басқа жиынтық кірістің компоненттері	Бөлінбеген пайда	Басқа капитал		
Меншік иелерімен жасалатын басқа да операциялар	317	-	-	-	-	-	-	-	-
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	318	-	-	-	-	-	-	-	-
Өзге операциялар	319	243,578	-	-	-	(6,023)	-	-	236,955
Есепті жылдың 1 қаңтарына Сальдо (100-жол + 200-жол + 300-жол+319-жол)	400	9,028,778	-	-	(520,363)	208,975,635	-	-	217,484,050
Есеп саясатындағы өзгеріс	401	-	-	-	-	-	-	-	-
Қайта есептелген сальдо (400 жол +/- 401 жол)	500	9,028,778	-	-	(520,363)	208,975,635	-	-	217,484,050
Жалпы жиынтық табыс, барлығы (610 жол + 620 жол):	600	-	-	-	260,650	(58,843,960)	-	-	(58,583,310)
Жыл ішіндегі пайда (залал)	610	-	-	-	-	(58,843,960)	-	-	(58,843,960)
Өзге жиынтық кіріс, барлығы (621-ден 629-ға дейінгі жолдар сомасы):	620	-	-	-	260,650	-	-	-	260,650
оның ішінде:									
басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (сальқ тиімділігін шегере отырып)	621	-	-	-	-	-	-	-	-

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

Капиталдағы өзгерістер туралы аудиттелмеген Жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Компоненттердің атауы	Жол коды	Меншік иелеріне жататын Капитал						Бақыланбаатын үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық кірістің компоненттері	Бөлінбеген пайда	Басқа капитал		
басқа жиынтық кіріс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	622	-	-	-	-	-	-	-	-
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	623	-	-	-	-	-	-	-	-
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	624	-	-	-	-	-	-	-	-
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайдалар (залалдар)	625	-	-	-	260,650	-	-	-	260,650
кейінге қалдырылған салыққа табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістің әсері	626	-	-	-	-	-	-	-	-
ақша ағындарын хеджирлеу (салық тиімділігін шегергенде)	627	-	-	-	-	-	-	-	-
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	628	-	-	-	-	-	-	-	-
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	629	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (жолдар сомасы 710 бастап 718 дейін)	700	-	-	-	-	-	-	-	-

Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

Капиталдағы өзгерістер туралы аудиттелмеген Жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Компоненттердің атауы	Жол коды	Меншік иелеріне жататын Капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиынтығы
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Әмсисиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық кірістің компоненттері	Бөлінбеген пайда	Басқа капитал		
оның ішінде:									
жұмыскерлерге акциялармен сыйақы беру	710	-	-	-	-	-	-	-	-
оның ішінде:									
жұмыскерлер қызметінің құны		-	-	-	-	-	-	-	-
жұмыскерлерге акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару		-	-	-	-	-	-	-	-
жұмыскерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда		-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің жарналары	711	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншікті үлестік құралдарды (акцияларды) шығару	712	-	-	-	-	-	-	-	-
Бизнесі біріктіруге байланысты үлестік құралдарды шығару	713	-	-	-	-	-	-	-	-
Айырбасталатын құралдардың үлестік компоненті (салық тиімділігін шегергенде)	714	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивидендтерді төлеу	715	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлу	716	-	-	-	-	-	-	-	-
Меншік иелерімен жасалатын басқа да операциялар	717	-	-	-	-	-	-	-	-
Бақылауды жоғалтуға әкел соқпайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	718	-	-	-	-	-	-	-	-

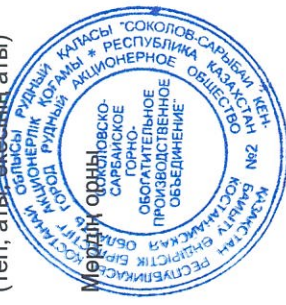
Ұйымның атауы: «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы

Капиталдағы өзгерістер туралы аудиттелмеген Жеке есеп
2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Компоненттердің атауы	Жол коды	Меншік иелеріне жататын Капитал						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиынды
		Жарғылық (акционерлік) капитал	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Басқа жиынтық кірістің компоненттері	Бөлінбеген пайда	Басқа капитал		
Өзге операциялар	719	-	-	-	-	-	-	-	-
Есепті жылдың 31 желтоқсанына Сальдо (500 жол + 600 жол + 700 жол + 719 жол)	800	9,028,778	-	-	(259,713)	150,131,675	-	-	158,900,740

Басшы Напольских Сергей Александрович
(тегі, аты, әкесінің аты) (қолы)

Бас бухгалтер Фесенко Людмила Алексеевна
(тегі, аты, әкесінің аты) (қолы)

1 Компания және оның негізгі қызметі

«Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «ССКӨБ» АҚ немесе «Компания») 1992 жылғы 24 ақпанда тіркелген және өз қызметін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асырады. «ССКӨБ» АҚ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес акционерлік қоғам нысанында құрылды.

2022 жылы ERG Iron Ore Holding B. V. компаниясы ENRC N. V. компаниясынан және «ССКӨБ» АҚ миноритарлық акционерлерінен орналастырылған акциялардың жалпы санынан тиісінше 98.156% және 0.06% мөлшерінде акция сатып алды. ERG Iron Ore Holding B. V. «ССКӨБ» АҚ тікелей бас компаниясы болып табылады. Соңғы бақылауға ие тарап - Eurasian Resources Group S. à r.l. (бұдан әрі «ERG») болып табылады. Артықшылықты акцияларды айырбастау нәтижесінде ERG Iron Ore Holdings B. V. меншігінің үлесі 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 100% болды (23-ескертпе).

«ССКӨБ» АҚ қызметінің негізгі түрлері темір кенін, доломитті өндіру және қайта өңдеу және қождамаланған темір кені шекемтастарын, темір кені концентратын, тауарлық доломит пен қиыршық тасты өндіру, тау-кен жұмыстары, жабдықтарды жөндеу және техникалық қызмет көрсету бойынша қызметтер көрсету болып табылады. Компания шикізат өндіруден бастап дайын өнім шығаруға дейінгі өндірістік циклі бар Қазақстан Республикасының ірі кәсіпорындарының бірі болып табылады.

Компания жекелеген қызмет түрлері бойынша табиғи монополия субъектілеріне жатады:

- Рудный қ. жылу энергиясын өндіру бойынша қызметтер;
- Рудный қ. электр энергиясын беру бойынша қызметтер;
- Рудный қ. бәсекелестік кірме жол болмаған жағдайда жылжымалы құрамның өтуі үшін кірме жолды ұсыну бойынша қызметтер.

Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар. «ССКӨБ» АҚ Қазақстан Республикасының Үкіметімен жер қойнауын пайдалануға арналған бірқатар келісімшарттар мен лицензиялар жасасты, олардың шарттары төменде келтірілген:

Жер қойнауын пайдалануға келісімшарт/лицензия*	Орналасқан орны	Шарт жасасқан жыл	Аяқталу жылы
Темір кенін өндіру	Қостанай облысы	2020, 2023	2033, 2035, 2040
Доломит өндіру	Ақмола облысы	1997	2040
Темір кенін барлау	Қостанай облысы	2020, 2023	2024, 2025
Темір кенін барлау	Ақтөбе облысы	2023	2026
Қатты пайдалы қазбаларды барлау	Ақтөбе облысы	2019	2025

* Өрбір келісімшартта жаңарту туралы тармақ болады..

Заңды мекенжайы: 111500, Қазақстан Республикасы, Қостанай облысы, Рудный қаласы, Ленин көшесі, 26-үй

2 Арнайы мақсаттағы жеке қаржылық ақпаратты дайындау негізі

Осы 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Компанияның арнайы мақсаттағы жеке қаржылық ақпараты «Жария мүдделі ұйымдар (қаржылық ұйымдардан басқа) жариялау үшін жылдық қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына сәйкес, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2022 жылғы 2 наурыздағы №241 Бұйрығымен енгізілген өзгерістерді ескере отырып өзіндік. Арнайы мақсаттағы осы жекелеген қаржылық ақпарат оны қазақстандық бұқаралық ақпарат құралдарында жариялау, сондай-ақ оны Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қаржылық есептілігі депозитарийіне ұсыну мақсатында дайындалды.

Арнайы мақсаттағы жекелеген қаржылық ақпаратты дайындау кезінде Компания 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін компанияның жекелеген қаржылық есептілігінде сипатталған, 2023 жылғы 03 мамырдағы халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ҚЕХС») сәйкес дайындалған есеп саясатының қағидаттарын қолданды. Бұдан басқа, Компания компанияға және оның еншілес компанияларына (бұдан әрі – «Топ») қатысты Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2022 жылғы 2 наурыздағы №241 бұйрығымен енгізілген өзгерістерді ескере отырып, «Жария мүдделі ұйымдардың (қаржылық ұйымдардан басқа) жариялау үшін жылдық қаржылық есептіліктің тізбесі мен нысандарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына сәйкес арнайы мақсаттағы шоғырландырылған қаржылық ақпаратты дайындады. Арнайы мақсаттағы шоғырландырылған қаржылық ақпаратта дауыс беретін акциялардың жартысынан көбі топқа тікелей немесе жанама түрде тиесілі немесе Компания олардың қаржылық және операциялық саясатын басқаша бақылауға қабілетті компаниялар ретінде анықталған еншілес компаниялардың операциялары толығымен шоғырландырылған.

Жаңа стандарттар

Осы жеке қаржылық есептілікте Компания 1 ҚЕХС (IAS) күшіне енген талаптарына және Тәжерибе туралы ережеге сәйкес өзінің есеп саясаты туралы елеулі ақпаратты ашудағы тиісті өзгерістерді көрсетті.

Функционалдық валюта және арнайы мақсаттағы жеке қаржылық ақпаратты ұсыну валютасы. Егер басқаша көрсетілмесе, осы арнайы мақсаттағы жекелеген қаржылық ақпаратта ұсынылған барлық сандық деректер мыңдаған қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») көрсетіледі.

Шетел валютасындағы операциялар. Есепті күндегі жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген Компанияның ақшалай активтері мен міндеттемелері осы күнге Қазақстан қор биржасының (бұдан әрі – «ҚҚБ») ресми айырбастау бағамы бойынша теңгемен қайта есептелді. Шетел валютасындағы операциялар бастапқы танылған кезде операция жасалған күнге ҚҚБ айырбас бағамы бойынша ескеріледі. Кейіннен Компанияның шетел валютасында көрсетілген активтері мен міндеттемелерін қайта есептеу ҚҚБ бағамы бойынша айдың соңына ай сайынғы негізде жүзеге асырылады. Осы операциялар бойынша есеп айырысу күнінде, сондай-ақ шетел валютасында көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелерді қайта есептеу нәтижесінде туындайтын пайда немесе залал пайда немесе залал туралы есепте көрсетіледі.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ долларындағы қалдықтарды қайта есептеу үшін пайдаланылған ресми айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 454.56 теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсан: 1 АҚШ доллары үшін 462.65 теңге). Теңгені басқа валюталарға айырбастауға қатысты валюталық бақылау ережелері қолданылады. Қазіргі уақытта теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде еркін айырбасталатын валюта болып табылмайды.

Сатып алынған меншікті акциялар. Компания немесе оның еншілес ұйымдары Компанияның акцияларын сатып алған жағдайда, төленген өтемақы, осы операцияға тікелей қатысты кез келген тікелей шығындарды қоса алғанда, табыс салығын шегергенде, осы акциялар қайта шығарылғанға, сатылғанға немесе өтелгенге дейін компания иелеріне қатысты капиталдың жалпы сомасынан шегеріледі.

Осындай акцияларды кейіннен сату немесе айналымға қайта шығару кезінде алынған өтем мәмілеге тікелей қатысты кез келген қосымша шығындарды және пайдаға салынатын салықтың тиісті сомасын шегергенде Компания иелеріне жатқызылатын капитал құрамына енгізіледі.

3 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бухгалтерлік бағалау және кәсіби пікірлер

Компания келесі қаржы кезеңі ішінде арнайы мақсаттағы жеке қаржылық ақпаратта көрсетілген активтер мен міндеттемелерге әсер ететін бағалаулар мен пайымдауларды пайдаланады. Бағалаулар мен пайымдаулар үнемі сыни талдауларға ұшырайды және өткен көшбасшылық тәжірибеге және басқа факторларға, соның ішінде қалыптасқан жағдайларда негізделген деп есептелетін болашақ оқиғаларға қатысты күтулерге негізделген. Басшылық есеп саясатын қолдану барысында бағалауды қажет етпейтін кейбір пікірлерді қолданады. Арнайы мақсаттағы жеке қаржылық ақпаратта көрсетілген сомаларға неғұрлым елеулі әсер ететін пайымдаулар және келесі қаржы кезеңі ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын елеулі түзету қажеттілігіне әкелуі мүмкін бағалаулар мыналарды қамтиды:

Жер қойнауын пайдалану келісімшарттары. Компанияның темір кенін, доломитті және әктасты өндіруге арналған жер қойнауын пайдалануға арналған негізгі келісімшарттары 2040 жылы аяқталады. Компания басшылығы келісімшарттар номиналды құны бойынша 2058 жылы күтілетін кен орындарының пайдалы қызмет мерзімі аяқталғанға дейін ұзартылады деп күтеді. Арнайы мақсаттағы осы жеке қаржылық ақпаратта негізгі құралдардың тозуы бойынша шығыстар мен баланстық құны және активтерді жою бойынша міндеттеме жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар кен орындарының пайдалы қызмет мерзімі аяқталғанға дейін ұзартылатын болады деген болжам негізінде көрсетілді. Компания жер қойнауын пайдалану жөніндегі қолданыстағы заңнамаға және келісімшарттардың талаптарына сәйкес жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарды ұзартуға құқылы деп санайды.

Тау-кен активтері мен минералдық қорлардың пайдалы қызмет мерзімін бағалау. Негізгі құралдар құрамында жіктелген тау-кен активтері дәлелденген және ықтимал минералдық қорларға сүйене отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып, карьердің пайдалы қызметінің тиісті мерзімі ішінде амортизацияланады.

Кен қорларын бағалау кезеңнен кезеңге өзгеруі мүмкін. Бұл Компанияның қаржылық нәтижелеріне әсер етуі мүмкін. Қорлардағы мұндай өзгерістер тозуды есептеуге, активтердің баланстық құнына және активтерді жою бойынша міндеттемелер бойынша резервтердің шамасына әсер етуі мүмкін.

Компанияның кен қорларын бағалау технологиялық және экономикалық тұрғыдан негізделген және тиісті тау-кен активінен заңды түрде бекітілген құқықтар негізінде алынатын өнімді ең жақсы бағалауға негізделген. Бағалау кеннің мөлшері мен сұрыпын, өндірістік технологиялар мен алу нормаларын, болжамды тауарлық бағалар мен өндірістік шығындарды қоса алғанда, бірқатар факторларды ескере отырып қалыптастырылған.

Кен қорларын бағалау негізінен 2012 жылғы желтоқсандағы Барлау нәтижелері, минералдық қорлар және кен қорлары бойынша Австралия есептілік кодексінің (JORC Кодексі) негізінде есептеледі, ол негізделген жорамалдарды пайдалануды талап етеді, соның ішінде:

- дәлелденген және болжамды қорларды, қорларды бағалауды және кеңейту міндеттемелерін қамтитын болашақ өндірісті бағалау;
- қолданыстағы нарықтық бағаға, форвардтық бағаларға және ұзақ мерзімді орташа бағаны бағалауға негізделген болжамды болашақ тауарлық бағалар; және
- өндірістің болашақ ақшалай шығындары, күрделі қаржылар және қалпына келтіру міндеттемелері.

Тау-кен активтерін жою және қалпына келтіру бойынша міндеттемелерге арналған қорлар. Табиғатты қорғау заңнамасына және жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарға сәйкес Компания өзінің операциялық қызметі нәтижесінде қоршаған ортаға келтірілген залалды жою және өзінің тау-кен активтері мен қалдықтарды орналастыру полигондарын жою және жұмыстар аяқталғаннан кейін жерді қалпына келтіру бойынша заңды міндеттемесі бар.

Қорлар бұрынғы операциялық қызметтің салдарынан міндеттеменің туындауына қарай жою және қалпына келтіру бойынша шығындардың дисконтталған құны негізінде қалыптастырылады. Тау-кен активтерін жою және қалпына келтіру жөніндегі міндеттемелерге арналған қорлар Компанияның Қазақстан Республикасының қолданыстағы табиғат қорғау заңнамасын және Компанияның келісімшарттық аумақта жер қойнауын пайдалану салдарын жою жөніндегі байланысты бағдарламасын түсіндіруі және қалпына келтіру бойынша жұмыстарды қалпына келтіру мен жүргізудің ағымдағы нормалары мен әдістеріне сәйкес техникалық-экономикалық негіздемемен және инженерлік зерттеулермен нығайтылған өзге де операциялық қызмет негізінде айқындалады.

Зиянды жою бойынша шығындарды бағалау табиғатты қорғау талаптары мен заңнаманы түсіндірудегі ықтимал өзгерістерге ұшырайды.

3 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бухгалтерлік бағалау және кәсіби пікірлер (жалғасы)

Тау-кен активтерін және қалдықтарды орналастыру полигондарын жою жөніндегі міндеттемелер олардың пайда болу ықтималдығы жоғары және олардың сомаларын негізделген бағалау мүмкіндігі болған кезде танылады. Тау-кен активтерін жою және жерді қалпына келтіру бойынша міндеттемеге қордың баланстық құны, сондай-ақ қалдықтарды орналастыру полигондарын жою жөніндегі міндеттемеге қордың баланстық құны 19-ескертпеде ашылды.

Қоршаған ортаны қорғау резерві - Жаңа экологиялық кодекс. 2021 жылы пайдалану тоқтатылғаннан кейін қоршаған ортаға теріс әсер ететін өндірістік нысандарды пайдалану салдарын жоюды талап ететін Қазақстан Республикасының жаңа экологиялық кодексі (бұдан әрі – "Кодекс") қабылданды. Нысандарды пайдалану салдарын жою тиісті активтердің сипатына және қоршаған ортаға ықтимал әсерге байланысты болады.

Кодекстің талаптары салыстырмалы түрде жаңа болғандықтан, оның ережелерін түсіндіру мен қолдануда белгісіздік бар. Компания алғаш рет 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нысандарды пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттемелерді (19-Ескертпе) Кодекстің ағымдағы түсіндірмесі және жүргізілген техникалық талдау нәтижесінде бухгалтерлік бағалаудағы өзгерістер негізінде мойындады.

Компания міндеттемені бағалау кезінде айтарлықтай шешім қабылдады. Кодекстегі кез-келген болашақ өзгерістер, оны түсіндіру және қолдану тәжірибесі компания жасаған пайымдаулар мен бағалауларға әсер етуі мүмкін, сондықтан нысандарды пайдалану салдарын жою бойынша тиісті міндеттемелерді қайта қарауға әкелуі мүмкін.

Мұндай бағалауды жүргізудегі маңызды пайымдаулар инфляция мен дисконттау мөлшерлемелерін және дисконттау кезеңін бағалауды қамтиды. Дисконттау мерзімін айқындау кезінде басшылық нысандарды пайдалану салдарын жою жөніндегі іс-шаралар 2058 жылы күтілетін кен орындары толық игерілгеннен кейін жүргізілетін болады деген пайымдауды қолданды. Бағалауда пайдаланылған негізгі жорамалдар 19-ескертпеде келтірілген.

Компания жүргізген қолданыстағы заңнаманы талдау негізінде басшылық негізгі құралдардың жекелеген нысандарын 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша нысандарды пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттемелерден алып тастау керек деген қорытындыға келді, өйткені:

- мұндай активтер қоршаған ортаға айтарлықтай теріс әсер етпейді;

- осы нысандардағы өндірістік процестер қоршаған ортаға теріс әсерді азайту үшін бөлшектеу және қалпына келтіру жұмыстарын жүргізуді талап ететін салдарға әкеп соқпайды;

- технологиялық машиналар мен жабдықтар сияқты жекелеген нысандар бойынша оларды шығарудан жою құнын өтеу және/немесе қайта бейіндеу мүмкіндігі бар, нәтижесінде қоршаған ортаға теріс әсер айтарлықтай төмендейді және оларды бөлшектеу қажеттілігі туындамайды.

Берілген қарыздардың құнсыздануы. Күтілетін несиелік шығындарды бағалау дефолт ықтималдығын, қарыздар бойынша болашақ ақша ағындарының жиналуы мен күтілетін қалпына келтіру мерзімдерін қоса алғанда, елеулі жол берулерді қолдануды талап етеді. Мұндай жол берулердегі өзгерістер өтелетін құнға немесе осындай активтер бойынша қорларға әсер етуі мүмкін. Басшылық болжамдарды үнемі қарап отырады. Берілген қарыздар бойынша күтілетін несиелік шығындар салыстырмалы рейтингі бар компаниялардың несиелік тәуекелінің негізінде есептелді. Басшылықтың бұл шешімі ERG Тобы қызметінің үздіксіздігін бағалауға негізделген.

Қаржылық кепілдіктердің құнын бағалау. Компания қаржылық кепілдіктердің әділ құнын айқындау үшін несиелік своптар әдісін қолданады. Қаржылық кепілдік міндеттемесінің әділ құны қарыздың кепілдік берілген сомасын, пайыздық мөлшерлемені және тәуекел көрсеткіштерін ескере отырып есептеледі. Компания басқа кепілгерлермен толық ортақ жауапкершілікте болатын несиелік шарттар үшін нарықтық комиссия ұқсас несиелік рейтингі бар компаниялардың несиелік-дефолттық своптарды ескере отырып айқындалады және кепілгерлер арасында бөлінеді. Бұл компанияның берілген кепілдіктермен байланысты несиелік тәуекелге ұшырауына басшылықтың ең жақсы бағасын білдіреді. Басшылық компанияның кепілдендірілген міндеттемелерін өтеуге мәжбүр болуы екіталай деп санайды. Басшылықтың бұл шешімі ERG Тобы қызметінің үздіксіздігін бағалауға негізделген.

Кепілдіктердің құны тең кепілгерлер арасында тең кепілгер компаниялардың таза активтерінің әділ құны негізінде бөлінеді.

3 Есеп саясатын қолданудағы маңызды бухгалтерлік бағалау және кәсіби пікірлер (жалғасы)

Салық заңнамасы және трансферттік баға белгілеу жөніндегі заңнама. Қазақстандық салық заңнамасы мен трансферттік баға белгілеу жөніндегі заңнама түрлі түсіндірулерге ұшыраған.

Өділ құны бойынша инвестициялар. Компания кәсіпорындарға қатысты бақылауға немесе айтарлықтай әсер етпейді, өйткені Компания олардың қаржылық және операциялық қызметіне қатысты шешім қабылдай алмайды.

4 Байланысты тараптармен есеп айырысу және операциялар

Бас компания: Ақпарат 1-ескертпеде көрсетілген.

Жалпы бақылаудағы компаниялар: ERG бақылауындағы компаниялар.

Б класты менеджерлердің бақылауындағы компаниялар: Б класты менеджерлер және олардың бақылауындағы барлық компаниялар ERG-дің жай акцияларын Б класты менеджерлердің тікелей иелігінен алу нәтижесінде компанияның байланысты тараптары болып табылады. Б класының менеджерлері ERG Менеджерлер кеңесінің мүшелері болып табылады.

Мемлекеттік кәсіпорындар: Қазақстан Республикасы және онымен байланысты заңды тұлғалар. Қазақстан Республикасы ERG-ге айтарлықтай ықпал ету негізінде Компанияның байланысты тарапы болып табылады.

Негізгі басшылық: өкілеттігі бар және компанияның операцияларын тікелей немесе жанама түрде жоспарлауға, үйлестіруге және бақылауға жауапты тұлғалар.

4 Байланысты тараптармен есеп айырысу және операциялар (жалғасы)

Төменде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар берілген:

Мың қазақстандық теңгеммен	Жалпы Бас бақылаудағы компания	Жалпы компаниялар	Еншілес кәсіпор- ындар	Б класты менеджерле рдің бақылауынд ағы	Мемлекеттік кәсіпор- ындар
				компаниялар	
Активтер					
Сауда және өзге де дебиторлық берешек*	-	37,418,257	9,808,862	190,931	2,107,817
Әділ құны бойынша инвестициялар	-	37,295,746	-	-	-
Бастапқы құны бойынша инвестициялар	-	-	108,524,834	-	-
Берілген ұзақ мерзімді қарыздар**	-	2,217,276	-	-	-
Берілген қысқа мерзімді қарыздар**	-	27,647	-	-	-
Ақша қаражаттары және ақша баламалары	-	-	-	27,233,419	-
Басқа айналымдағы активтер	-	-	-	75,264	-
Басқа айналымнан тыс активтер	-	-	-	4,781,117	633,303
Міндеттемелер					
Сауда және өзге де несиелік берешек	-	52,034,383	46,899,247	172,548	2,014,434
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	-	-	-	357,002
Алынған ұзақ мерзімді қарыздар	-	74,721,909	-	-	16,667,200
Алынған қысқа мерзімді қарыздар	-	-	-	-	4,433,388
Қаржылық кепілдіктер	-	36,979,802	-	-	-
Артықшылықты акциялар бойынша міндеттемелер	-	-	-	-	-

* Компаниялар бойынша жалпы бақылаудағы сауда және басқа да дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған шығындарға бағалау резерві 838,266 мың теңгені құрайды.

** Берілген қарыздар бойынша залалдар үшін бағалау резерві 6-ескертпеде берілген

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания Eurasian Digital Ventures 1 Limited Partnership, ERG S. à r.l. еншілес кәсіпорындарға 2025 жылға дейінгі кезең ішінде белгілі бір шарттар сақталған кезде іске асырылатын 40.8 миллион АҚШ долларына (18,546,048 мың теңге) дейін капиталды инвестициялау бойынша өтелмеген міндеттемеге ие болды (2022 жылғы 31 желтоқсан: 77.8 миллион АҚШ долларына дейін (35,994,170 мың теңге)).

4 Байланысты тараптармен есеп айырысу және операциялар (жалғасы)

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар берілген:

Мың қазақстандық теңгемен	Бас компания	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Еншілес кәсіпорындар	Б класты менеджерлердің бақылауындағы компаниялар	Мемлекеттік кәсіпорындар
Активтер					
Сауда және өзге де дебиторлық берешек*	-	44,880,139	12,442,779	185,376	1,825,561
Әділ құны бойынша инвестициялар	-	28,240,190	-	-	-
Бастапқы құны бойынша инвестициялар	-	-	108,524,834	-	-
Берілген ұзақ мерзімді қарыздар**	-	4,583	-	-	-
Берілген қысқа мерзімді қарыздар**	-	10	-	-	-
Ақша қаражаттары және ақша баламалары	-	-	-	22,194,903	-
Басқа айналымдағы активтер	-	-	-	42,687	-
Басқа айналымнан тыс активтер	-	6,975	-	5,464,430	377,769
Міндеттемелер					
Сауда және өзге де несиелік берешек	-	21,520,940	12,343,884	342,807	1,031,526
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	-	-	-	393,244
Алынған ұзақ мерзімді қарыздар	-	80,200,621	-	-	21,204,792
Алынған қысқа мерзімді қарыздар	-	-	-	-	4,495,946
Қаржылық кепілдіктер	-	6,775,036	-	-	-
Артықшылықты акциялар бойынша міндеттемелер	-	-	-	-	-

* Компаниялар бойынша жалпы бақылаудағы сауда және басқа да дебиторлық берешектің құнсыздануынан болған шығындарға бағалау резерві 923,128 мың теңгені құрайды.

** Берілген қарыздар бойынша залалдар үшін бағалау резерві 6-ескертпеде берілген.

Төменде 2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың баптары келтірілген:

Мың қазақстандық теңгемен	Бас компания	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Еншілес кәсіпорындар	Б класты менеджерлердің бақылауындағы компаниялар	Мемлекеттік кәсіпорындар	Негізгі басшылық
Түсім	-	160,131,658	10,140,078	-	4,054,543	-
Өткізудің өзіндік құны	-	(42,800,011)	(123,537,709)	(4,731,866)	(13,194,625)	-
Басқа операциялық кірістер	-	14,533,869	366,474	498	18,720	-
Басқа операциялық шығыстар	-	(3,696,550)	(745,543)	(293,125)	(26,219)	-
Жалпы және әкімшілік шығыстар *	-	(8,368,543)	(469,888)	(204,809)	(727,667)	(738,502)
Іске асыру бойынша шығыстар	-	(7,413,981)	(384)	(1,978)	(2,120,198)	-
Қаржылық кірістер	-	48,858,636	-	2,285,880	4,410,985	-
Қаржылық шығындар**	-	(104,752,320)	(10,813)	(2,336,258)	(5,212,878)	-

* Жалпы және әкімшілік шығыстар құрамында жалпы бақылаумен 335,421 мың теңге сомасына компаниядан Сауда дебиторлық берешек бойынша бағалау резервін құруға арналған шығыстар көрсетілген.

** Қаржылық шығыстар құрамында жалпы бақылаудағы компаниялар/ бас компания бойынша берілген қарыздар бойынша залалдарға 56,216 мың теңге сомасында бағалау резерві көрсетілген

4 Байланысты тараптармен есеп айырысу және операциялар (жалғасы)

Негізгі басшылық бойынша жалпы және әкімшілік шығыстар 2023 және 2022 жылдардағы жалақы мен қысқа мерзімді сыйақыларды білдіреді.

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

Мың қазақстандық теңгемен	Бас компания	Жалпы бақылаудағы компаниялар	Еншілес кәсіпорындар	Б класты менеджерлердің бақылауындағы компаниялар	Мемлекеттік кәсіпорындар	Негізгі басшылық
Түсім	-	269,634,623	15,947,866	-	4,246,099	-
Өткізудің өзіндік құны	-	(33,374,415)	(117,419,159)	(6,701,029)	(10,681,856)	-
Басқа операциялық кірістер	-	17,759,208	1,665,899	563	6,140,823	-
Басқа операциялық шығыстар	-	(2,445,276)	(683,411)	(498,803)	(50,265)	-
Жалпы және әкімшілік шығыстар*	-	(14,142,383)	(182,617)	(185,581)	(1,284,386)	(2,045,100)
Іске асыру бойынша шығыстар	-	(2,484,047)	(10,997)	(1,654)	(23,936)	-
Қаржылық кірістер	1,573,285	153,600,771	-	315,997	240,928	-
Қаржылық шығындар**	(12,336)	(55,286,819)	-	(282,330)	-	-

* Жалпы және әкімшілік шығыстар құрамында жалпы бақылаумен 278,666 мың теңге сомасына компаниядан Сауда дебиторлық берешек бойынша бағалау қорын құруға арналған шығыстар көрсетілген.

** Қаржылық шығыстар құрамында жалпы бақылаудағы компаниялар/ бас компания бойынша берілген қарыздар бойынша залалдарға 4,634,737 мың теңге сомасында бағалау резерві көрсетілген.

Жалпы бақылаудағы компаниялар. 2023 және 2022 жылдар аралығында Компания негізінен темір кені өнімдерін, материалдар мен жинақтаушыларды сатты, тау-кен жұмыстары, жабдықтарды жөндеу және техникалық қызмет көрсету қызметтерін ұсынды және айналым капиталын толықтыру мақсатында қаржы алды. Темір кені өнімдерінің бағасы әлемдік нарықтардың бағасына байланысты. Өзіндікқұны негізінен шикізат, материалдар мен электр энергиясын сатып алу болып табылады. Қаржылық кірістер мен шығыстар негізінен берілген қарыздарды бастапқы тану бойынша кірістермен, бағамдық айырмашылықтармен және алынған қарыздар бойынша дисконттың амортизациясымен, пайыздық шығыстармен ұсынылады. Жалпы және әкімшілік шығындар негізінен басқару қызметтері, демеушілік көмек және кәсіби қызметтер үшін қаламақы шығындарынан тұрады.

Б класты менеджерлердің бақылауындағы компаниялар. Б класты менеджерлердің бақылауындағы компаниялармен есеп айырысулар мен операциялар, негізінен, Б класты менеджерлердің бақылауымен банк арқылы жүзеге асырылатын қазынашылық операциялар және сақтандыру, сондай-ақ лизингке жабдықтарды сатып алу жөніндегі қызметтер болып табылады.

Мемлекеттік кәсіпорындар. Компания мемлекеттік кәсіпорындармен тауарлар мен қызметтерді сатып алуды және сатуды жүзеге асырады. Мұндай мәмілелер, әдетте, нарықтық шарттарда немесе нарықтың барлық қатысушылары үшін белгіленген тарифтер негізінде жүзеге асырылады. Қазақстан Республикасымен жасалатын операциялар Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес жүзеге асырылатын салық операцияларын да қамтиды. Компания табиғи газды жеткізу және тасымалдау қызметтерін, теміржол қызметтерін, электр энергиясын тасымалдау қызметтерін сатып алды және демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету шығындарын төледі

5 Ақша қаражаты және оның баламалары (балансты ашып жазу 010-жол)

Мың қазақстандық теңгемен	2023 ж.	2022 ж.
Қысқа мерзімді депозиттер	26,948,944	21,646,142
Банктөгі және кассадағы ақша қаражаты	295,299	569,019
Жиыны ақшалай қаражаттар және олардың баламалары	27,244,243	22,215,161

6 Амортизацияланған құны бойынша бааланатын қысқа мерзімді қаржы активтері (балансты ашып жазу 011-жол)

2022 жылы Компания жаңа синдикатталған несие желісін ашу туралы келісімге қол қойды

Жалпы бақылаудағы компаниялармен 1,100,000 мың АҚШ доллары (474,991,000 мың теңге). Шарттың қолданылу мерзімі-2023 жылғы 31 желтоқсан. Шарт бойынша сыйақы мөлшерлемесі АҚШ долларымен және Еуромен 5.125 – 10%, теңгемен 7 – 14% құрайды.

2023 жылы Компания жалпы бақылаудағы компаниялармен 200,000 мың АҚШ долларына (89,610,000 мың теңге) дейінгі сомаға жаңа синдикатталған несие желісін ашу туралы шартқа қол қойды. Осы Шарт бойынша қарыздарды өтеу мерзімі – 2028 жылғы 31 наурыздан кешіктірмей. Шарттар бойынша сыйақы мөлшерлемесі АҚШ долларымен және еуромен 4.5 – 10%, теңгемен 7 – 13% құрайды.

Осы Шарт шеңберінде Компания 2023 жылы 48,510 мың АҚШ доллары (22,511,176 мың теңге) сомасына мерзімінен бұрын өтелген 53,500 мың АҚШ доллары (24,727,095 мың теңге) сомасына жалпы бақылаумен компанияға қарыздар берді.

Мың қазақстандық теңгемен	2023 ж.	2022 ж.
1 қаңтарға арналған шығындарға арналған бағалау қоры	-	4,634,737
Берілген қарыздар	340,042	162,775
Өтелген қарыздар	(269,470)	(4,781,696)
Жорамалдардағы өзгерістер	(14,356)	(15,816)
31 желтоқсанға шығындарға арналған бағалау қоры	56,216	-

7 Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек (балансты ашып жазу 016-жол) және жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек (балансты ашып жазу 017-жол)

Мың қазақстандық теңгемен	Жол коды	2023 ж.	2022 ж.
Сауда дебиторлық берешегі	016	88,003,606	83,244,685
Жалдау бойынша дебиторлық берешек	017	5,243,221	1,900,370
Өзгелері	016	599,165	2,451,129
Минус: шығындарға арналған бағалау қорлары	016	(1,908,915)	(2,477,354)
Сауда және өзге де дебиторлық берешектің жиыны және жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек		91,937,077	85,118,830

7 Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек (балансты ашып жазу 016-жол) және жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек (балансты ашып жазу 017-жол) (жалғасы)

Мың қазақстандық теңгемен	31 желтоқсан 2023 ж..			31 желтоқсан 2022 ж.		
	Жалпы баланстық құны	Күтілетін несиелік шығындар	Баланстық құны	Жалпы баланстық құны	Күтілетін несиелік шығындар	Баланстық құны
Ағымдық	37,110,725	(133,125)	36,977,600	42,655,914	(682,881)	41,973,033
3 айдан кем мерзімі өткен	5,010,711	(362,483)	4,648,228	14,227,903	(361,286)	13,866,617
3 айдан 6 айға дейін мерзімі өткен	3,577,315	(24,741)	3,552,574	3,998,538	(13,801)	3,984,737
6 айдан 12 айға дейін мерзімі өткен	3,153,340	(339,643)	2,813,697	9,148,769	(161,989)	8,986,780
12 айдан астам мерзімі өткен	768,110	(523,851)	244,259	898,966	(679,442)	219,524
Мерзімі өткен барлығы	12,509,476	(1,250,718)	11,258,758	28,274,176	(1,216,518)	27,057,658
Жеке мерзімі өткен	44,225,791	(525,072)	43,700,719	16,666,094	(577,955)	16,088,139
жиыны	93,845,992	(1,908,915)	91,937,077	87,596,184	(2,477,354)	85,118,830

Төменде сауда және басқа да дебиторлық берешек құрамындағы қаржы активтері бойынша шығындарға арналған бағалау қорындағы өзгерістер келтірілген:

Мың қазақстандық теңгемен	2023 ж.	2022 ж.
1 қаңтарға шығындарға арналған бағалау қоры	2,477,354	2,170,060
Есептеу	1,961,761	2,068,893
Есептен шығару	(2,530,200)	(1,761,599)
31 желтоқсанға шығындарға арналған бағалау қоры	1,908,915	2,477,354

8 Қорлар (балансты ашып жазу 020-жол)

Мың қазақстандық теңгемен	2023 ж.	2022 ж.
Сатып алынатын шикізат пен материалдар	36,266,635	40,155,438
Дайын өнім	17,380,195	49,152,527
Аяқталмаған өндіріс	17,279,371	24,387,264
Меншікті шикізат пен материалдар	4,807,857	6,589,486
Минус: ескірген және өтімсіз тауар-материалдық қорлар бойынша қорлар	(11,298,977)	(10,669,681)
Қорлардың барлығы	64,435,081	109,615,034

9 Өзге де қысқа мерзімді активтер (балансты ашып жазу 022-жол) және өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері (балансты ашып жазу 015-жол)

Мың қазақстанның теңгемен	Жол коды	2023 ж.	2022 ж.
Өтеуге ҚҚС	022	22,673,453	11,329,901
Алдын ала төлем	022	1,550,421	4,857,043
Басқа активтер	022	857,456	240,143
Басқа салықтар	022	514,303	433,849
Сақтандыру бойынша алдын ала төленген шығыстар	022	132,545	163,798
Мерзімді депозиттер	015	75,264	42,687
Брокерлік шоттардағы қаражат	022	-	34,137
Минус: оценочные резервы под убытки	022	(98,078)	(268,090)
Минус: шығындарға арналған бағалау қорлары			
Өзге де қысқа мерзімді активтер және өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері жиыны		25,705,364	16,833,468

10 Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін ұзақ мерзімді қаржы активтері (балансты ашып жазу 112-жол)

Компания атауы	Тіркелген елі	Қызметі	2023 ж.	Иелену үлесі, %	2022 ж.	Иелену үлесі, %
			Мың теңге		Мың теңге	
«BTS» ЖШС	Қазақстан	ERP-жүйелерін енгізу және қолдау	18,846,397	44.67	6,308,900	44.67
« ENRC Credit несие серіктестігі» (ЕЭнЭрСи Несие)	Қазақстан	Несиелеу	15,356,579	6.442	19,065,033	13.46
Eurasian Digital Ventures I Limited Partnership	Қазақстан (АХҚО)	Венчурлік инвестициялау	3,092,770	40.91	2,866,257	28.26
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша ескерілетін ұзақ мерзімді қаржы активтерінің жиынтығы			37,295,746		28,240,190	

11 Бастапқы құны бойынша ескерілетін инвестициялар (балансты ашып жазу 114-жол)

Компания атауы	Тіркелген елі	Қызметі	2023ж.		2022ж.	
			Мың теңге	Иелену үлісі, %	Мың теңге	Иелену үлісі, %
«Качары кені» АҚ	Қазақстан	Қатты пайдалы қазбаларды өндіру	102,434,776	100	102,434,776	100
«ERG FЗИО» ЖШС	Қазақстан	Ғылыми-зерттеу жұмыстары	2,848,561	100	2,848,561	100
«ТРА» ЖШС	Қазақстан	Көлік қызметтері	1,208,720	100	1,208,720	100
«Рассвет» ЕО» ЖШС	Қазақстан	Медициналық және сауықтыру қызметтері	960,777	100	960,777	100
«Горняк» МОО» ЖШС	Қазақстан	Мейрамхана қызметі	800,000	100	800,000	100
«Фортис» ЖШС	Қазақстан	Проектно-Жобалау-іздістіру қызметі, құрылыс-құрастыру жұмыстары, құрылыс материалдарын, бұйымдары мен құрылымдарды өндіру	272,000	100	272,000	100
Бастапқы құны бойынша ескерілетін инвестициялар жиыны			108,524,834		108,524,834	

12 Негізгі құралдар (балансты ашып жазу 121-жол) және басқа да ұзақ мерзімді активтер жол құрамындағы аяқталмаған құрылыс (балансты ашып жазу 127-жол)

Мың қазақстандық теңгемен	Жер	Ғимараттар мөн құрылыстар	Машиналар және жабдықтар және басқа	Көлік	Басқа	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтардағы құны	1,725	92,906,382	163,437,083	47,625,026	392,638	88,783,081	393,145,935
Жинақталған тозу және құнсыздану	-	(45,605,300)	(109,755,540)	(30,020,871)	(129,754)	(14,893,050)	(201,005,181)
2022 жылғы 1 қаңтардағы баланстық құны	1,725	47,301,022	53,681,543	17,004,155	262,884	73,889,425	192,140,754
Түсімдер	-	225,030	2,783,928	3,542,971	314,958	60,651,805	67,518,692
Ауысулар	-	15,644,851	24,379,947	6,206,229	-	(41,814,282)	4,416,745
Қорлардан/(В) аудару	-	-	-	-	-	(599,777)	(599,777)
Активтерді жою және қалпына келтіру бойынша міндеттемелерді өзгерту	-	6,752,647	-	-	-	-	6,752,647
Инвестициялық жылжымайтын мүлікке ауыстыру	-	(2,842,469)	-	-	-	-	(2,842,469)
Тозу	-	(5,378,856)	(12,989,164)	(4,229,590)	(44,644)	-	(22,642,254)
Шығу	-	(9,217)	(470,389)	(1,803,194)	-	-	(2,282,800)
Құнсыздану	-	(10,696)	(6,823)	(49,324)	-	(411,254)	(478,097)
2022 жылғы 31 желтоқсанға арналған құны	1,725	111,520,825	186,451,687	55,768,424	703,431	106,989,962	461,436,054
Жинақталған тозу және құнсыздану	-	(49,838,513)	(119,072,645)	(35,097,177)	(170,233)	(15,274,045)	(219,452,613)
2022 жылғы 1 қаңтардағы баланстық құны	1,725	61,682,312	67,379,042	20,671,247	533,198	91,715,917	241,983,441
Түсімдер	-	-	2,032,437	2,891,320	77,066	28,244,645	33,245,468
Ауысулар	-	6,532,424	18,039,642	523,458	-	(25,095,524)	-
Қорлардан/(В) аудару	-	-	-	-	-	(660,802)	(660,802)
Активтерді жою және қалпына келтіру бойынша міндеттемелерді өзгерту	-	(2,792,165)	(162,192)	-	-	-	(2,954,357)
Инвестициялық жылжымайтын мүлікке ауыстыру	-	(232,461)	-	-	-	-	(232,461)
Тозу	-	(7,594,757)	(15,258,854)	(4,066,140)	(93,003)	-	(27,012,754)
Шығу	-	(84,423)	(1,708)	(149,823)	(15,370)	-	(251,324)
Құнсыздану	-	(26,643)	(235,851)	(5,509)	-	(302,199)	(570,202)
2023 жылғы 31 желтоқсанға арналған құны	1,725	114,313,277	202,511,017	57,887,923	779,258	106,964,973	482,458,173
Жинақталған тозу және құнсыздану	-	(56,828,990)	(130,718,501)	(38,023,370)	(277,367)	(13,062,936)	(238,911,164)
2023 жылғы 1 қаңтардағы баланстық құны	1,725	57,484,287	71,792,516	19,864,553	501,891	93,902,037	243,547,009

13 Пайдалану құқығы нысанындағы актив (балансты ашып жазу 122-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Жер	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар және жабдықтар және басқа	Көлік	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтардағы баланстық құны	379,422	9,889	2,142,310	4,685,693	7,217,314
Түсімдер	1,070	(1,226)	298,172	-	298,016
Ауысулар	-	-	(1,798,862)	(2,617,883)	(4,416,745)
Тозу	-	-	142,320	-	142,320
Шығу	(40,856)	(4,331)	(368,922)	(745,601)	(1,159,710)
2021 жылғы 31 желтоқсанға арналған құны	449,046	22,989	440,492	1,578,382	2,490,909
Жинақталған тозу және құнсыздану	(109,410)	(18,657)	(25,474)	(303,971)	(457,512)
2022 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	339,636	4,332	415,018	1,274,411	2,033,397
Түсімдер	21,352	35,776	112	77,637	134,877
Тозу	(42,819)	(9,858)	(60,406)	(155,021)	(268,104)
Шығу	(2,459)	(1,658)	-	-	(4,117)
2022 жылғы 31 желтоқсанға арналған құны	465,907	45,144	440,604	1,656,020	2,607,675
Жинақталған тозу және құнсыздану	(150,197)	(16,552)	(85,880)	(458,993)	(711,622)
2023 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	315,710	28,592	354,724	1,197,027	1,896,053

14 Материалдық емес активтер (балансты ашып жазу 125-жол)

Мың қазақстандық теңгемен	Компьютерлік бағдарламалық қамтамасыз ету	Компания ішінде жасалған МЕА	Басқа материалдық емес активтер	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтардағы Баланстық құны	-	-	37,918	37,918
Түсімдер	918,128	-	3,625	921,751
Шығу	-	-	-	-
Қайта жіктеу	-	-	-	-
Амортизациялық аударымдар	(70,529)	-	(11,576)	(82,105)
2021 жылғы 31 желтоқсанға арналған құны	918,126	6,982,233	477,928	8,378,287
Жинақталған амортизация және құнсыздану	(70,529)	(6,982,233)	(447,961)	(7,500,723)
2022 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	847,597	-	29,967	877,564
Түсімдер	261,431	-	186,699	448,130
Амортизациялық аударымдар	(340,877)	-	(41,576)	(382,453)
2022 жылғы 31 желтоқсанға арналған құны	1,179,557	6,982,233	664,627	8,826,417
Жинақталған амортизация және құнсыздану	(411,406)	(6,982,233)	(489,537)	(7,883,176)
2023 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	768,151	-	175,090	943,241

15 Басқа да ұзақ мерзімді активтер (балансты ашып жазу 127-жол)

Мың қазақстандық теңгемен	2023 ж.	2022 ж.
Негізгі құралдар мен қызметтер бойынша алдын ала төлемдер	4,624,426	6,289,886
Минус: негізгі құралдар бойынша алдын ала төлемге арналған қор	(246,104)	(246,104)
Өзге де ұзақ мерзімді активтер жиыны	4,378,322	6,043,782

16 Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер (балансты ашып жазу 210-жол, 310-жол), жалдау бойынша қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді берешек (балансты ашып жазу 218-жол, 318-жол) және төлеуге дивидендтер (балансты ашып жазу 221-жол)

2022 жылы Компания Ресей сбербанкi ЖАҚ негiзгi қарызды және қарыз бойынша сыйақыны екi жылға ауыстыру туралы хатқа қол қойды.

2023 жылдың тамызында Компания топ компанияларымен бiрлесiп «Ресей сбербанкi» ЖАҚ 2024-2027 жылдар кезеңiнен 2028-2030 жылдар кезеңiне негiзгi қарызды төлеудi кейiнге қалдыру туралы келiсiмге қол қойды. Қарызды қайта құрылымдаудың әсерi - 4,034 мың АҚШ доллары (1,868,615 мың теңге) пайда қаржылық кiрiстердiң құрамында көрiнедi.

2022 жылы Компания «Еуразиялық Даму Банкi» АҚ 55,000 мың АҚШ доллары (25,685,000 мың теңге) сомасындағы несиелiк шартқа бес жыл iшiнде өтеу мерзiмiмен және компанияның борыштық

16 Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер (балансты ашып жазу 210-жол, 310-жол), жалдау бойынша қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді берешек (балансты ашып жазу 218-жол, 318-жол) және төлеуге дивидендтер (балансты ашып жазу 221-жол) (жалғасы)

портфеліндегі қолданыстағы диапазон шегінде пайыздық мөлшерлемен қол қойды. Несие шарты шеңберінде «Качары кені» АҚ кепілгері ретінде қосылуға кепілдік шартына қол қойылды.

2022 жылы Компания ENRC Credit 2026 жылға дейінгі мерзімге жалпы сомасы 492,429,000 мың теңгеге және 0.51% пайыздық мөлшерлемен несиелік желісін ашу туралы келісімге қол қойды.

2023 жылы Компания 2026 жылға дейінгі мерзімге жалпы сомасы 53,002,500 мың теңгеге және 0.51% пайыздық мөлшерлемен несиелік желісін ашу туралы жалпы бақылаумен компаниямен қолданыстағы келісім шеңберінде шағын несиелер беру туралы шарттар бойынша транштар алды. 29,901,145 мың теңге сомасындағы қарыздар 2023 жылы мерзімінен бұрын өтелді.

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Алынған қарыздар	Жалдау бойынша міндеттемелер	Дивидендтер, артықшылықты акциялар бойынша компоненттер	Жиыны
2022 жылғы 31 желтоқсанға қаржылық міндеттемелер	272,773,066	1,968,643	1,263,689	276,005,398
Ақшалай өзгерістер	(28,203,670)	(535,146)	(6,426)	(28,745,242)
Бағамдық айырмашылықтар	(3,461,328)	(17,624)	-	(3,478,952)
Басқа да ақшалай емес өзгерістер	27,147,047	189,894	-	27,336,941
2023 жылғы 31 желтоқсанға қаржылық міндеттемелер	268,255,115	1,605,767	1,257,263	271,118,145

Басқа да ақшалай емес қозғалыстарға негізінен пайыздық шығыстар, алынған қарыздарды бастапқы танудан түскен кіріс және қарыздар бойынша дисконттың амортизациясы жатады. (28-ескертпе).

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алынған қарыздардың әділ құны 257,393,579 мың теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсан: 265,055,039 мың теңге).

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Алынған қарыздар	Жалдау бойынша міндеттемелер	Дивидендтер, артықшылықты акциялар бойынша компоненттер	Жиыны
2021 жылғы 31 желтоқсанға қаржылық міндеттемелер	260,950,236	4,946,106	1,539,005	267,435,347
Ақшалай өзгерістер	30,896,648	(3,909,210)	(550,038,331)	(523,050,893)
Бағамдық айырмашылықтар	10,983,210	722,464	-	11,705,674
Басқа да ақшалай емес өзгерістер	(30,057,028)	209,283	549,763,015	519,915,270
2022 жылғы 31 желтоқсанға қаржылық міндеттемелер	272,773,066	1,968,643	1,263,689	276,005,398

17 Басқа да қаржылық міндеттемелер (балансты ашып жазу 213-жол, 313-жол)

Қаржылық міндеттемелер ағымдағы және ұзақ мерзімді болып былайша жіктеледі:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Жол коды	2023 ж.	2022 ж.
Ұзақ мерзімді қаржылық кепілдіктер	313	31,048,188	5,839,924
Қысқа мерзімді қаржылық кепілдіктер	213	5,938,431	972,151
Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі қысқа мерзімді міндеттемелер	213	-	32
Басқа да қаржылық міндеттемелер жиыны		36,986,619	6,812,107

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Кепілді міндеттемелер сомасы		
	31 желтоқсан 2023 ж.	31 желтоқсан 2022 ж.	Кепілдің аяқталу жылы
Компания			
Жалпы бақылаудағы компаниялар	1,042,887,418	1,041,749,275	2030
Үшінші тараптар	6,819	37,038	2037
Жиыны	1,042,894,237	1,041,786,313	

Қаржылық кепілдіктердің баланстық құны бастапқы тану кезінде көрсетілген соманың амортизацияланбаған қалдығын білдіреді.

Компания ERG Тобының басқа еншілес кәсіпорындарымен бірге ERGT қарыздары бойынша кепілгер болып табылады.

18 Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді сауда және өзге де несиелік берешек (балансты ашып жазу 214-жол, 314-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Жол коды	2023 ж.	2022 ж.
Қысқа мерзімді сауда несиелік берешек	214	87,356,136	78,775,252
Төлемді кейінге қалдыра отырып жабдықты сатып алу бойынша міндеттемелер	214	64,444	518,394
Ұзақ мерзімді сауда несиелік берешек	314	17,779	329,118
Қаржылық міндеттемелер жиыны		87,438,359	79,622,764
Өзге де несиелік берешек	214	282,604	171,929
Қаржылық емес міндеттемелер жиыны		282,604	171,929
Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді сауда және өзге де несиелік берешек жиыны		87,720,963	79,794,693

19 Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері (балансты ашып жазу 215-жол, 315-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Жол коды	2023 ж.	2022 ж.
Нысандарды пайдалану сапдарын жою жөніндегі міндеттемелерге арналған қор	315	5,092,048	6,752,647
Тау-кен активтерін жою бойынша міндеттемелерге арналған қор	315	4,230,063	3,899,770
Қалдықтарды орналастыру полигондарын жою жөніндегі міндеттемелерге арналған қор	315	1,125,011	1,233,496
Басқа қорлар	215, 315	507,941	716,509
Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелерінің жиыны		10,955,063	12,602,422

Компанияның тау-кен өндіру операциялық қызметі барысында бұзылған жерлерді қалпына келтіру және тиісінше 2055 жылы және 2050 жылы пайдалану жоспарланған аяқталғаннан кейін тау-кен жабдықтары мен қалдықтар полигондарын жою бойынша заңды міндеттемесі бар.

Төменде активтерді жою және қалпына келтіру бойынша міндеттемелерді есептеуде пайдаланылған негізгі болжамдар көрсетілген:

<i>Пайыздық мәнде</i>	2023 ж.	2022 ж.
Жою мерзімі	2026 - 2058	2026 - 2055
Дисконттау мөлшерлемесі	12.0 – 11.9	13.25 – 10.05
Инфляция коэффициенті	9.1 - 5.2	9.1 - 4.0

Тау-кен активтерін жою жөніндегі міндеттеме 2037 жылдан 2055 жылға дейін түрленетін әрбір карьердің пайдалы қызмет мерзімінің соңында өтелуге жатады.

Қалдықтарды орналастыру полигондарын жою жөніндегі міндеттеме 2026 жылдан 2050 жылға дейін түрленетін әрбір полигонды пайдалану мерзімінің соңында өтелуге жатады.

19 Қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері (балансты ашып жазу 215-жол, 315-жол) (жалғасы)

Төменде активтерді жою және қалпына келтіру бойынша міндеттемелерге арналған қордың өзгерістері келтірілген:

	Тау-кен активтері		Қалдықтарды орналастыру полигоны		Нысандарды пайдалану салдарын жою	Жиыны
	Активтерді жою	Бұзылған жерді қалпына келтіру	Активтерді жою	Бұзылған жерді қалпына келтіру		
<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>						
2022 жылғы 1 қаңтардағы баланстық құны	672,277	3,552,105	11,193	1,208,297	-	5,443,872
Активтің құнына жатқызылған бағалардың өзгеруі	(45,886)	(31,208)	(791)	(99,261)	6,752,647	6,575,501
Пайда немесе шығын туралы есепке жатқызылған бағалардың өзгеруі	(4,624)	(638,680)	-	-	-	(643,304)
Жыл бойы пайдаланылған	-	-	-	(12,935)	-	(12,935)
Дисконт амортизациясы	65,590	330,196	1,082	125,911	-	522,779
2022 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	687,357	3,212,413	11,484	1,222,012	6,752,647	11,885,913
Активтің құнына жатқызылған бағалардың өзгеруі	(42,408)	(3,508)	(1,671)	(262,552)	(2,554,014)	(2,864,153)
Пайда немесе шығын туралы есепке жатқызылған бағалардың өзгеруі	(9,810)	(92,004)	-	-	-	(101,814)
Жыл бойы пайдаланылған	-	-	-	(6,534)	-	(6,534)
Дисконт амортизациясы	85,805	392,218	1,469	160,803	893,415	1,533,710
2023 жылғы 31 желтоқсанға баланстық құны	720,944	3,509,119	11,282	1,113,729	5,092,048	10,447,122

20 Жұмыскерлерге сыйақы (балансты ашып жазу. 217-жол, 317-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	Жол коды	2023ж.	2022 ж.
Жұмыскерлердің жыл сайынғы демалыстары және өзге де сыйақылары бойынша қорлар	217	3,843,449	4,522,346
Төленетін еңбекақы	217	2,679,455	2,717,785
Белгіленген төлемдермен жәрдемақы төлеу жөніндегі ұзақ мерзімді міндеттеме	317	1,361,208	1,753,605
Белгіленген төлемдермен жәрдемақы төлеу жөніндегі қысқа мерзімді міндеттеме	217	140,010	189,818
Жұмыскерлерге сыйақы жиыны		8,030,728	9,183,554

Төменде белгіленген зейнетақы төлемдері бар міндеттемелер және жұмыскерлерге төлемдер бойынша басқа да ұзақ мерзімді міндеттемелер бойынша жәрдемақы төлеу бойынша міндеттемелердегі өзгерістер келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023ж.	2022ж.
Жыл басына белгіленген төлемдермен жәрдемақы төлеу жөніндегі міндеттемелердің келтірілген құны	1,943,423	1,547,594
Дисконт амортизациясы	205,420	159,711
Ағымдағы және өткен қызметтердің құны	60,559	92,767
Актуралық шығындар	(381,124)	494,981
Жүргізілген төлемдер	(320,454)	(351,630)
Жыл соңына белгіленген төлемдермен жәрдемақы төлеу жөніндегі міндеттемелердің келтірілген құны	1,507,824	1,943,423

Актуралық залалдар, ағымдағы және өткен қызметтер бойынша шығыстар арнайы мақсаттағы жекелеген қаржылық ақпараттың тиісті баптарына енгізілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.	2022 ж.
Капитал	(325,812)	542,802
Өткізудің өзіндік құны	4,647	39,802
Жалпы және әкімшілік шығыстар	600	5,144
Актуралық шығындар/(пайда) жиыны, ағымдағы және өткен қызметтер бойынша шығыстар жиыны	(320,565)	587,748

20 Жұмыскерлерге сыйақы (балансты ашып жазу 217-жол, 317-жол) (жалғасы)

Төменде 2023 жылғы 31 желтоқсандағы негізгі жол берулерді өзгертуге белгіленген зейнетақы төлемдері бар міндеттемелердің сезгіштік талдауы берілген:

	Белгіленген зейнетақы төлемдерімен міндеттемелердің ұлғаюы/(азайуы)
<i>Мың қазақстандық теңгеммен</i>	
<i>Дисконттау мөлшерлемесі</i>	
3 пайызға ұлғайту	(141,199)
3 пайызға азайту	141,713
<i>Еңбекақының өсу қарқыны және ең төменгі есептік көрсеткіш</i>	
3 пайызға ұлғайту	139,664
3 пайызға азайту	(139,602)
<i>Персоналдың орташа тұрақтамауы</i>	
3 пайызға ұлғайту	(103,526)
3 пайызға азайту	102,864

Төменде есепті күнге негізгі актуарлық жол берулер берілген:

<i>Пайыздық мәнде</i>	2023 ж.	2022 ж.
<i>Дисконттау мөлшерлемесі</i>	11.37	10.57
Еңбекақының өсу қарқыны	11.79	13.05

2023 жылғы 31 желтоқсанға және 2022 жылғы 31 желтоқсанға жұмыскерлерге сыйақыларды есептеу кезінде пайдаланылған өлім-жітім нормалары Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын бақылау мен қадағалау комитетінің ресми деректеріне негізделген.

21 Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер (балансты ашып жазу 222-жол), сатып алушылармен шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер (балансты ашып жазу 219-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгеммен</i>	Жол коды	2023 ж.	2022 ж.
Алынған алғытөлем	219	26,494,458	343,067
Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық	222	2,799,208	2,639,494
Қоршаған ортаға эмиссия үшін төлем	222	1,271,193	895,618
Зейнетақы қорына төлемдер	222	1,071,812	722,300
Төлем көзінен табыс салығы	222	732,131	585,008
Басқа да салықтар мен төлемдер	222	1,639,412	1,408,222
Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер жиыны және сатып алушылармен шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер		34,008,214	6,593,709

22 Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері (балансты ашып жазу 316-жол)

Компанияның есепті күндегі жағдай бойынша 2,908,683 мың теңге сомасында танылмаған салық активтері бар (2022 жылғы 31 желтоқсан: 1,757,196 мың теңге), оның ішінде 90 435 мың теңге Диджитал венчурлік қорына инвестициялардың өділ құнының өзгеруі.

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	1 қаңтар 2023 ж.	Пайда мен шығын шоттарына жатқы зылды	ПСУ шоттарына жатқы зылды	31 желтоқсан 2023 ж.
Шегерілетін уақыт айырмашылықтарының салықтық әсері				
Тау-кен активтерін жою жөніндегі міндеттемелерге арналған қорлар	(2,377,177)	287,764	-	(2,089,413)
Тауар-материалдық қорлар	(2,133,937)	(125,859)	-	(2,259,796)
Демалыстар бойынша қорлар	(882,938)	(700,244)	-	(1,583,182)
Есептелген, бірақ төленбеген салықтар	(856,177)	(106,588)	-	(962,765)
Жұмыскерлерге сыйақы	(410,214)	21,957	65,162	(323,095)
Өзге міндеттемелер	(684,484)	434,402	-	(250,082)
Дебиторлық берешек құнын төмендетуге арналған бағалау резерві	(495,471)	113,688	-	(381,783)
Өзгелер	(2,650,038)	1,915,005	-	(735,033)
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы активтер	(10,490,436)	1,840,125	65,162	(8,585,149)
Минус: кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемен есепке алу	10,490,436	(1,840,125)	(65,162)	8,585,149
Кейінге қалдырылған салық бойынша танылған актив	-	-	-	-
Салық салынатын уақытша айырмалардың салықтық әсері				
Негізгі құралдар	9,386,987	(776,294)	-	8,610,693
Алынған қарыздарды бастапқы танудан түсетін пайда	14,654,668	(3,314,878)	-	11,339,790
Өзгелері	246,163	(71,556)	-	174,607
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы міндеттеме	24,287,818	(4,162,728)	-	20,125,090
Минус: кейінге қалдырылған салық бойынша активпен есепке алу	(10,490,436)	1,840,125	65,162	(8,585,149)
Кейінге қалдырылған салық бойынша танылған міндеттеме	13,797,382	(2,322,603)	65,162	11,539,941

22 Кейінге қалдырылған салық активтері (балансты ашып жазу 316-жол) (жалғасы)

Мың қазақстандық теңгемен	1 қаңтар 2022 ж.	Пайда мен шығын шоттарына жатқы зылды	ПСУ шоттарына жатқы- зылды	31 желтоқсан 2022 ж.
Шегерілетін уақыт айырмашылықтарының салықтық әсері				
Тау-көн активтерін жою жөніндегі міндеттемелерге арналған қорлар	(1,088,775)	(1,288,402)	-	(2,377,177)
Тауарлық-материалдық қорлар	(2,062,958)	(70,979)	-	(2,133,937)
Демалыстар бойынша қорлар	(911,745)	28,807	-	(882,938)
Есептелген, бірақ төленбеген салықтар	(1,134,673)	278,496	-	(856,177)
Жұмыскерлерге сыйақы	(331,048)	29,394	(108,560)	(410,214)
Басқа міндеттемелер	(420,486)	(263,998)	-	(684,484)
Дебиторлық берешек құнын төмендетуге арналған бағалау қоры	(434,012)	(61,459)	-	(495,471)
Өзгелер	(1,979,909)	(670,129)	-	(2,650,038)
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы активтер	(8,363,606)	(2,018,270)	(108,560)	(10,490,436)
Минус: кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемемен есепке алу	8,363,606	2,018,270	108,560	10,490,436
Кейінге қалдырылған салық бойынша танылған актив	-	-	-	-
Салық салынатын уақытша айырмалардың салықтық әсері				
Негізгі құралдар	7,843,773	1,543,214	-	9,386,987
Алынған қарыздарды бастапқы танудан түсетін пайда	6,561,499	8,093,169	-	14,654,668
Өзгелері	239,837	6,326	-	246,163
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы міндеттеме	14,645,109	9,642,709	-	24,287,818
Минус: кейінге қалдырылған салық бойынша активпен есепке алу	(8,363,606)	(2,018,270)	(108,560)	(10,490,436)
Кейінге қалдырылған салық бойынша танылған міндеттеме	6,281,503	7,624,439	(108,560)	13,797,382
<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>		2023 ж.		2022 ж.
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер:				
– 12 айдан астам уақыт өткеннен кейін өтеуге жататын		(5,106,881)		(7,161,151)
– 12 ай ішінде өтеуге жататын		(3,478,268)		(3,329,285)
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы актив жиыны		(8,585,149)		(10,490,436)
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттемелер:				
– 12 айдан астам уақыт өткеннен кейін өтеуге жататын		20,125,090		16,154,885
– 12 ай ішінде өтеуге жататын		-		8,132,933
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы міндеттеме жиыны		20,125,090		24,287,818

23 Акционерлік капитал (балансты ашып жазу 410-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.		2022 ж.	
	Саны	Сомасы	Саны	Сомасы
Жай акциялар	6,500,000	6,500,000	6,500,000	6,500,000
Номиналды жарғылық капиталдың жиыны	6,500,000	6,500,000	6,500,000	6,500,000
Гиперинфляцияға капиталды индекстеу	-	2,528,778		2,528,778
Акционерлік капиталдың жиыны	6,500,000	9,028,778	6,500,000	9,028,778

Жай акцияның номиналды құны 1,000 теңге. Бір жай акция бір дауыс беру құқығын береді. Орналастырылған қарапайым акциялар толық төленген.

2022 жылғы 19 қыркүйекте акционерлердің кезектен тыс жалпы жиналысы компанияның орналастырылған артықшылықты акцияларын 1:1 пропорциясында 650,000 дана көлемінде компанияның жай акцияларына айырбастау туралы шешім қабылдады.

Артықшылықты акцияның номиналдық құны 1,000 теңге. Барлық шығарылған артықшылықты акциялар толығымен төленеді.

24 Тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатудан түсетін түсімдер (ОПУ ашып жазу 010-жол)

Төменде өнім бөлігіндегі түсім келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.	2022 ж.
Темір кені шекемтастары	206,391,706	192,607,543
Темір кені концентраты	164,788,178	202,866,127
Қызметтер	15,624,120	20,186,732
Басқалар	7,775,843	6,974,969
Тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатудан түсетін түсімдер жиыны	394,579,847	422,635,371

25 Өткізілген тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны (ОПУ ашып жазу 011-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.	2022 ж.
Шикізат, материалдар және жиынтықтауыштар	144,477,350	141,692,326
Еңбекақы және оған байланысты шығыстар	52,715,121	54,894,490
Дайын өнім қорларының өзгеруі және аяқталмаған өндіріс	38,880,225	(51,350,487)
Негізгі құралдардың тозуы	26,301,413	22,734,110
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету бойынша қызметтер	22,111,551	11,512,909
Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық	12,615,562	14,534,179
Электр энергиясына шығыстар	10,354,941	9,499,130
Қосалқы бөлшектер	7,579,419	6,169,087
Газ	6,899,520	6,254,152
Отын	5,465,333	6,275,973
Тапсырма шарты бойынша сыйақылар	662,921	3,846,505
Тау-кен жұмыстары бойынша қосалқы мердігердің қызметтері	120,376	2,542,360
Басқалар	17,008,058	28,463,525
Өткізілген тауарлар мен қызметтердің өзіндік құнының жиыны	345,191,790	257,068,259

26 Өткізу бойынша шығындар (ОПУ ашып жазу 013-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.	2022 ж.
Тасымалдау шығындары	9,388,071	1,073,898
Еңбекақы және онымен байланысты шығындар	1,748,220	1,349,860
Бөгде ұйымдардың қызметтері	962,101	547,021
Жарнама және маркетинг шығындары	949,377	1,351,199
Отын	431,750	280,358
Материалдар	266,555	209,387
Электр энергиясы	31,937	38,861
Негізгі құралдардың тозуы	2,719	1,856
Өзгелер	2,367,115	2,127,949
Өткізу бойынша шығыстар жиыны	16,147,845	6,980,389

27 Әкімшілік шығындар (ОПУ ашып жазу 014-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.	2022 ж.
Басқару қызметтері *	6,679,760	5,051,797
Еңбекақы және оған байланысты шығындар	3,471,311	3,463,200
Демеушілік және өзге де қаржылық көмек	2,255,394	9,232,698
Ақпараттық, кеңес беру және басқа да кәсіби қызметтер	1,015,762	823,695
Салықтар және бюджетке салынатын өзге де салықтар	721,078	298,598
Дебиторлық берешек және өзге де активтер бойынша шығындарға бағалау қорын құру	668,662	4,429,728
Материалдық емес активтердің амортизациясы	190,305	7,116
Аудиторлық қызметтер бойынша шығыстар	173,442	178,763
Өзгелер	2,056,588	1,922,504
Әкімшілік шығындар жиыны	17,232,302	25,408,099

* 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде «Прайсуотерхаускуперс» ЖШС аудиторлық қызметтері үшін сыйақы шығыстары 173,442 мың теңгені құрады (2022ж: 178,763 мың теңге).

28 Қаржылық кірістер мен шығыстар (ОПУ ашып жазу 021-жол, 022-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.	2022 ж.
Алынған қарыздарды бастапқы тану кезіндегі кіріс	24,258,795	85,575,344
Бағамдық айырмадан түсетін таза пайда	3,337,541	26,227,782
Алынған қарыздарды қайта құрылымдаудан түсетін кіріс	1,868,615	1,568,349
Пайыздық кірістер	763,896	24,150,089
Өзгелер	18,415,483	8,740,711
Қаржылық кірістер жиыны	48,644,330	146,262,275
Қаржылық кепілдіктерді бастапқы танудан және тоқтатудан таза шығын	32,878,180	-
Алынған қарыздарды мерзімінен бұрын өтеу шығысы	26,691,657	25,002,918
Қаржы құралдарының құнын өзгерту бойынша шығыстар	24,330,887	9,807,425
Алынған қарыздар бойынша дисконттың амортизациясы	16,010,140	12,050,381
Пайыздық шығыстар	10,241,993	9,184,602
Берілген қарыздарды қайта құрылымдау шығысы	-	4,275,468
Өзгелер	1,920,452	6,983,262
Қаржылық шығыстар жиыны	112,073,309	67,304,056

29 Өзге де кірістер мен шығыстар (ОПУ ашып жазу 024-жол, 025-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.	2022 ж.
Операциялық жалдаудан түсетін кіріс	4,039,890	2,124,402
Тауарлық-материалдық қорларды сатудан түскен таза пайда	1,989,727	1,128,854
Қорларды кіріске алуудан түсетін кіріс	198,681	770,549
Шарт талаптарын бұзғаны үшін айыппұлдардан, өсімпұлдардан, наразылықтардан, санкциялардан түсетін кіріс	191,602	796,341
Бағамдық айырма бойынша таза пайда	-	856,114
Өзгелер	848,140	592,144
Өзге де кірістер жиыны	7,268,040	6,268,404
Операциялық жалдау бойынша шығыстар	3,623,881	2,358,416
Бизнесіні зерттеу, дамыту және барлау шығындары	3,103,811	3,846,203
Бағамдық айырма бойынша таза шығын	1,272,314	-
Негізгі құралдардың тозуы	1,209,868	1,011,864
Шарттар мен бюджеттен тыс қорлар бойынша айыппұлдар, өсімпұлдар	1,134,629	195,664
Берешекті индекстеу бойынша шығыстар	573,619	1,029,928
Консервациялаудағы өндірістік нысандарды күтіп ұстау бойынша шығыстар	531,150	556,215
Негізгі құралдардың құнсыздануынан және аяқталмаған құрылыстан болған залал	302,198	421,247
ОС және НКС есептен шығару кезінде ҚҚС қайтару	-	103,043
Өзгелер	2,654,826	1,353,801
Өзге де шығындар жиыны	14,406,296	10,876,381

30 Табыс салығы бойынша кірістер (шығыстар) (ОПУ ашып жазу 101-жол)

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.	2022 ж.
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар – корпоративтік салық	(5,467,874)	(37,191,745)
Ағымдағы табыс салығы бойынша үнемдеу/(шығыстар) алдыңғы кезеңдер	(1,139,364)	367,830
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыстар	2,322,603	(1,624,439)
Бір жылдағы табыс салығы бойынша шығыс	(4,284,635)	(44,448,354)

Төменде теориялық және нақты салық шығындары арасындағы салыстыру келтірілген:

<i>Мың қазақстандық теңгемен</i>	2023 ж.	2022 ж.
Салық салынғанға дейінгі пайда	(54,559,325)	207,528,866
20 пайыз мөлшерлемесі бойынша табыс салығы	10,911,865	(41,505,773)
- алдыңғы кезеңдерге табыс салығы	(1,139,364)	117,641
- танылмаған кейінге қалдырылған салық активі	(2,908,683)	(27,935)
- үлестік құралдарға инвестициялардың әділ құнын қайта бағалаудан салық салынбайтын шығын	(1,953,239)	(2,033,569)
- Өзге де шегерілмейтін шығыстар	(9,195,214)	(998,718)
Бір жылдағы табыс салығы бойынша шығыстар жиыны	(4,284,635)	(44,448,354)

31 Шартты және келісімшарттық міндеттемелер

Салық заңнамасы және трансферттік баға белгілеу жөніндегі заңнама. Қазақстандық салық заңнамасы мен практикасы үнемі өзгеріп отырады, сондықтан әртүрлі түсіндірулерге және ретроспективті ықпалы болуы мүмкін жиі өзгерістерге ұшырайды. Тиісінше, салық органдарының мәмілелер мен ұйымның қызметіне қатысты салық заңнамасын түсіндіруі оның басшылығының түсіндірмесімен сәйкес келмеуі мүмкін. Осыған байланысты, компанияның қандай да бір мәмілеге қатысты салық позициясына салық органдары дау айтуы мүмкін, соның салдарынан қосымша салықтар, өсімпұлдар мен айыппұлдар есептелуі мүмкін. Тексерілген салық кезеңдері қолданыстағы талап қою мерзімі өткенге дейін қазақстандық салық органдары тарапынан ретроспективті тексеру үшін ашық. Трансферттік баға белгілеу жөніндегі заңнамаға байланысты саясатты қоса алғанда, қазақстандық салық органдарының компания қолданатын саясаттарға дау айту тәуекелінің болуына қарамастан, басшылық даулар туындаған жағдайда өз ұстанымын сәтті қорғай алады деп есептейді, сондай-ақ салық органдарының ықтимал талап қою сомасын негізді түрде бағалау мүмкін еместігін атап көрсетеді. Тиісінше, 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша арнайы мақсаттағы қаржылық ақпарат ықтимал салық міндеттемелері бойынша қорларды қамтымайды (2022 жыл: қорлар қалыптастырылмаған).

Күрделі сипаттағы шарттық міндеттемелер. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда 2,857,003 мың теңге сомасында сатып алу бойынша шарттық міндеттемелер болды (2022 жылғы 31 желтоқсан: 3,368,828 мың теңге).

Сот талқылаулары. Компанияға ағымдағы қызмет барысында мерзімді түрде талап арыздар түседі. Өзінің бағалауына, сондай-ақ ішкі және сыртқы кәсіби кеңесшілердің ұсынымдарына сүйене отырып, басшылық олар қандай да бір елеулі шығындарға алып келмейді деп есептейді.

Қоршаған ортаны қорғау бойынша міндеттемелер. 2021 жылы жаңа Экологиялық Кодекс күшіне енді. Кодекске сәйкес қоршаған ортаға теріс әсер ететін өндірістік нысандардың операторларында Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес нысандарды пайдалану салдарын жою жөніндегі міндеттемелерден басқа, мемлекетке 2024 жылғы шілдеге дейін қаржылық қамтамасыз етуді беру жөніндегі міндеттеме де туындайды (19-Ескертпе). Қазіргі уақытта Компания Экологиялық кодекске ықтимал түзетулерді, соның ішінде міндеттемелерді қаржыландыру әдісі мен мерзімдерін талқылауда.

32 Қаржылық тәуекелдерді басқару

Қаржылық тәуекел факторлары. Компанияның қызметі оны бірқатар қаржылық тәуекелдерге ұшыратады: нарықтық тәуекел (валюталық тәуекелді, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруінің әділ құнға әсер ету тәуекелін, пайыздық мөлшерлемелер өзгеруінің ақша қаражатының қозғалысына және баға тәуекеліне әсер ету тәуекелін қоса алғанда), несиелік тәуекел және өтімділік тәуекелі. Компания деңгейіндегі тәуекелдерді басқару бағдарламасы қаржы нарықтарының болжамсыздығына бағытталған және Компания қызметінің қаржылық нәтижелеріне ықтимал теріс әсерді барынша азайтуға бағытталған. Компания белгілі бір тәуекелдерді хеджирлеу үшін туынды қаржы құралдарын пайдаланбайды.

а) Нарықтық тәуекел

Валюталық тәуекел. Компания өз қызметін халықаралық негізде жүзеге асырады және негізінен АҚШ доллары мен еуроға қатысты валюта бағамдарындағы өзгерістерге байланысты туындайтын валюталық тәуекелге ұшырайды. Компанияда ақша қаражаты мен ақша баламаларының едәуір сомасы, мерзімді депозиттер, дебиторлық берешек, алынған және берілген қарыздар, сондай-ақ шетел валютасында көрсетілген несиелік берешек бар, осылайша валюталық тәуекелге ұшырайды. ERG басшылығы валюталар бойынша валюталық тәуекел мөлшерін және жалпы ERG-дің шоғырландырылған позициясына сүйене отырып бақылайды.

Валюталық тәуекел болашақ валюталық түсімдер немесе танылған активтер мен міндеттемелер компанияның функционалды валютасы болып табылмайтын валютада көрсетілген кезде пайда болады. Төменде кестеде валюталық тәуекел туындайтын шетел валютасында көрсетілген активтер мен міндеттемелердің жалпы сомасы көрсетілген:

Мың қазақстандық теңгемен	АҚШ доллары	Еуро	Ресей рублі	Фунт	Жиыны
2023 жылдың 31 желтоқсанына					
Активтер	37,463,587	50	26,292,563	-	63,756,200
Міндеттемелер	(221,446,464)	(216,187)	(3,180,019)	-	(224,842,670)
Таза валюталық позиция	(183,982,877)	(216,137)	23,112,544	-	(161,086,470)
2022 жылдың 31 желтоқсанына					
Активтер	34,831,444	49	6,891,537	-	41,723,030
Міндеттемелер	(197,834,430)	(206,797)	(14,859,212)	(94,065)	(212,994,504)
Таза валюталық позиция	(163,002,986)	(206,748)	(7,967,675)	(94,065)	(171,271,474)

Төмендегі кестеде барлық басқа ауыспалы сипаттамалар өзгеріссіз қалса да, компания ұйымдарының функционалды валютасы үшін есепті кезеңнің соңында пайдаланылатын айырбас бағамдарының ықтимал өзгерістері нәтижесінде қаржылық нәтиже мен меншікті капиталдың өзгеруі берілген

Мың қазақстандық теңгемен	Пайдаға (шығынға) және меншікті капиталға әсер ету	
	31 желтоқсан 2023 ж.	31 желтоқсан 2022 ж.
АҚШ долларының 20% нығаюы/әлсіреуі	(29,437,259)/29,437,259	(26,080,478)/26,080,478
Ресей рублінің 20% нығаюы/әлсіреуі	3,698,007/(3,698,007)	(1,274,828)/1,274,828
Еуроның 20% нығаюы/әлсіреуі	(34,582)/34,582	(33,079)/33,079
Фунттың 20% нығаюы/әлсіреуі	-	(15,050)/15,050

Баға тәуекелі. Компания компания ұстайтын және жеке бухгалтерлік баланста әділ құнды инвестициялар ретінде жіктелген инвестицияларға қатысты баға тәуекеліне ұшырайды (10-ескертпе). Алайда, Компания бұл тәуекел төмен деп санайды, өйткені бұл инвестициялар ашық нарықта айналымға түспейтін ERG компанияларындағы инвестициялар болып табылады және ERG осы инвестициялармен байланысты күтілетін ақша ағындарын бақылайды.

32 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Пайыздық тәуекел. Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі негізінен тартылған қарыздар мен берілген қарыздарға олардың әділ құнын (сыйақының тіркелген мөлшерлемесі бар борыштық міндеттемелер) не олар бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын (сыйақының ауыспалы ставкасы бар борыштық міндеттемелер) өзгерте отырып әсер етеді. Жаңа қарыздарды тарту немесе беру кезінде басшылық қандай сыйақы мөлшерлемесі – тіркелген немесе ауыспалы – компания үшін өтеу мерзімі басталғанға дейінгі күтілетін кезең ішінде өзінің кәсіби пайымдаулары негізінде неғұрлым тиімді болатыны туралы мәселені шешеді.

Есепті кезең ішінде сыйақының нарықтық мөлшерлемесінің өзгеруі барлық тартылған немесе берілген қарыздар сыйақының тіркелген мөлшерлемесімен алынуына байланысты пайда немесе шығын көрсеткішіне әсер етпес еді. Есепті күнгі жағдай бойынша Компанияның қаржы активтеріне қатысты пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелінің елеулі әсері болған жоқ.

Белгіленген пайыздық мөлшерлемесі бар активтер мен міндеттемелер компанияны осындай активтер мен міндеттемелердің әділ құнының өзгеру тәуекеліне ұшыратады.

б) Несие тәуекелі

байланысты тараптарға берілген қарыздар, қаржылық кепілдіктер бойынша, сондай-ақ өтелмеген дебиторлық берешек пен расталған операцияларды қоса алғанда, клиенттерге қатысты туындайды. Қаржылық кепілдіктерге қатысты Компания байланысты Тараптардың міндеттемелеріне кепілдік берді.

ERG-дің саясаты еркін қаражатты жоғары рейтингті банктерге немесе өтімділік қорларына инвестициялау болып табылады. Ақша қаражаты мен депозиттерді орналастыру кезінде Компания жарияланған несиелік рейтингтер негізінде контрагенттерге жеке несиелік лимиттер белгілейді. Осы контрагенттердің мониторингі барлық несиелік тәуекелдердің сандық бағалануын қамтамасыз ету және қажет болған кезде олардың алдын алу жөнінде тиісті шаралар қабылдау үшін тұрақты негізде жүзеге асырылады. Кейбір контрагенттердің несиелік тәуекелін бағалау әрдайым несиелік талаптарға сәйкес келмейді. Мұндай жағдайларды басқару ERG-дің қаржыландыру және қазынашылық жөніндегі саясатына, соның ішінде жеке несие лимиттерін белгілеуге сәйкес жүзеге асырылады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания жалпы сомасы 32,156,739 мың теңге (2022 жыл: В2 бастап Ваа2 дейін 27,702,163 мың теңге) ВВ бастап Ва3 дейінгі несие рейтингтері бар және рейтингсіз 8,001 мың теңге сомасына (2022 жыл: рейтингсіз сомасы 11,489 мың теңге) қаржы мекемелерінде ақшалай қаражат пен депозиттер орналастырды.

Компания тауарлар мен қызметтерді тұрақты қаржылық жағдайы және тиісті несиелік тарихы бар сатып алушыларға ғана сататынына сенімділікті қамтамасыз ететін рәсімдер өзірледі. Темір кені өнімдерін сатудың көп бөлігі байланысатын тараптарға жүзеге асырылады. Өтеу мерзімі 3 айдан асатын ақша қаражаты мен ақша баламаларының, қысқа мерзімді банк депозиттерінің, залалға берілген бағалау резервтерін шегергендегі берілген қарыздар мен дебиторлық берешектің (байланысты тараптардың дебиторлық берешегін қоса алғанда) баланстық құны, қаржылық кепілдіктер бойынша кепілдік міндеттемелер, капиталды инвестициялау және қарыздарды беру жөніндегі міндеттемелер несиелік тәуекелге ұшыраудың ең жоғары сомасын білдіреді.

Дебиторлық берешекті өтеуге экономикалық факторлар әсер етуі мүмкін, алайда басшылық Компанияның көрсетілген қорлардан жоғары құнсызданудан болатын шығындардың елеулі тәуекелі жоқ деп санайды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 51% мөлшеріндегі сауда және өзге де дебиторлық берешек өтемеу ықтималдығы төмен байланысты тараптардың берешегімен ұсынылған (2022 жыл: 70%). Басқа баланстар бойынша контрагенттердің елеулі дефолтының тарихы жоқ.

б) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі - бұл өтеу мерзімі басталған кезде олардың қаржылық міндеттемелерін орындамау тәуекелі. Өтімділік тәуекелін сақтықпен басқару ақша қаражатының және өтімді бағалы қағаздардың жеткілікті көлемін ұстап тұруды, ашық несиелік желілердің жеткілікті көлемі есебінен қаржыландыру көздерінің болуын және нарықтық позицияларды жабу мүмкіндігін көздейді. Компания қызметінің үздіксіздігі қағидатын одан әрі талқылау 2-Ескертпеде келтірілген.

32 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төмендегі кестеде есепті күнге келісімшарттық өтеу күніне дейінгі қалған кезеңге сүйене отырып, тиісті өтеу топтары бойынша компанияның қаржылық міндеттемелеріне талдау берілген. Кестеде ұсынылған сомалар келісімшарттық дисконтталмаған ақша қаражатының ағындары болып табылады (олар бойынша өтеу мерзімі келтірілген құн негізінде берілген артықшылықты акцияларды қоспағанда). 12 ай ішінде өтеуге қалған қалдықтар баланстық құнға теңестіріледі, өйткені дисконттаудың әсері шамалы болып табылады.

Мың қазақстандық теңгемен	Ескертпе	Баланстық құны	Шарт бойынша ақша ағыны	1 жылдан кем	1 жылдан 2 жылға дейін	2 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан жоғары
2023 ж. 31 желтоқсанға							
Сауда және өзге де несиелік берешек	18	88,695,622	88,723,533	88,705,338	18,195	-	-
Алынған қарыздар	16	268,255,115	381,913,851	18,183,640	17,748,265	285,190,236	60,791,710
Жалдау бойынша міндеттемелер	16	1,605,767	1,964,513	520,515	478,735	469,276	495,987
Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі міндеттемелер	17	-	-	-	-	-	-
Қаржылық міндеттемелер жиыны		358,556,504	472,601,897	107,409,493	18,245,195	285,659,512	61,287,697
2022ж. 31 желтоқсанға							
Сауда және өзге де несиелік берешек	18	80,886,453	80,898,345	80,492,319	387,831	18,195	-
Алынған қарыздар	16	272,773,066	403,288,712	7,370,787	41,066,911	263,605,930	91,245,084
Жалдау бойынша міндеттемелер	16	1,968,643	2,290,345	512,615	459,944	782,537	535,249
Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі міндеттемелер	17	32	32	32	-	-	-
Қаржылық міндеттемелер жиыны		355,628,194	486,477,434	88,375,753	41,914,686	264,406,662	91,780,333

Қаржылық кепілдіктер бойынша кепілдік берілген міндеттемелердің мөлшері 17-Ескертпеде көрсетілген.

Капитал тәуекелін басқару. Қаржыландыру бойынша компанияның қызметіне қатысты шешімдер (меншікті немесе қарыз қаражаты арқылы) ERG басшылығы деңгейінде қабылданады. ERG-дің капиталды басқару жөніндегі мақсаты ERG компанияларының акционерлерге пайда мен өзге де мүдделі тараптарға пайда ұсыну үшін үздіксіздік қағидатына сәйкес өз қызметін жалғастыру және капитал құнын төмендету үшін оңтайлы капитал құрылымын қолдау қабілетін қамтамасыз ету болып табылады.

Капитал құрылымын қолдау немесе түзету мақсатында Компания акционерлерге төленетін дивидендтер сомасын, акционерлердің капиталындағы пайданы түзете алады және қарыз капиталын төмендету үшін активтерді сата алады.

Компания капиталды басқару аясында келесі сомаларды ескереді:

Мың қазақстандық теңгемен	2023 ж.	2022 ж.
Алынған қарыздар және жалдау бойынша міндеттемелер	269,860,882	274,741,709
Компания акционерлеріне тиесілі Капитал	158,900,740	217,484,050
Капитал жиыны	428,761,622	492,225,759

33 Қаржы құралдарының әділ құны

Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы құралдарының әділ құны

Амортизацияланған құн бойынша есепке алынатын қаржы құралдарының әділ құны несиелік тәуекелі мен өтеу мерзімі ұқсас жаңа құралдар үшін ағымдағы пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған күтілетін болашақ ақша ағындарына негізделеді.

Алынған қарыздар мен берілген қарыздардың әділ құны 2-сатылық деңгейін білдіреді және 16 және 6-ескертпелерде ашылған. Амортизацияланған құны бойынша өскерілетін өзге қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құны шамамен олардың баланстық құнына тең.

Әділ құны бойынша ескерілетін қаржы құралдарының әділ құны

Жалдау шартын индекстеудің әділ құны 2-иерархия деңгейіне жатады, опциондардың стандартты баға модельдеріне және бақыланатын нарықтық белсенділікке негізделген шикізаттық тауарлардың форвардтық бағалары және долларлық своптар бойынша ставкалар қисығы сияқты баға белгіленетін бағаларды пайдалана отырып, дисконтталған ақша ағындарының модельдеріне негізделген.

Әділ құн бойынша ескерілетін Eurasian Digital Ventures 1 Limited Partnership инвестициясының әділ құны иерархия 3 деңгейіне жатады және Eurasian Digital Ventures 1 Limited Partnership қаржылық есептілігінен алынған ақпаратты ескере отырып есептелген таза активтер негізінде айқындалады. Инвестицияның әділ құны 3,092,770 мың теңгені құрады (2022 жылғы 31 желтоқсан: 2,866,257 мың теңге). Жыл ішінде Компания Eurasian Digital Ventures 1 Limited Partnership 16,482,228 мың теңгеге инвестициялады, есепті күнге төленбеген хабарламалар мен әділ құнның төмендеуі тиісінше 21,448 мың теңге және 16,396,168 мың теңгені құрады.

Әділ құны бойынша ескерілетін өзге инвестициялардың әділ құны 3-иерархия деңгейіне жатады және дисконтталған ақша ағындарының модельдері негізінде айқындалады. Кірістер мен олардың жыл сайынғы күтілетін өсу деңгейі айтарлықтай болжанбайтын болжамдар болып табылады. Болжам субъективті пайымдау болғанына қарамастан, басшылық осы болжам бойынша мүмкін болатын баламаларды қолдану инвестициялардың жалпы бағасына айтарлықтай әсер етпейді деп санайды.